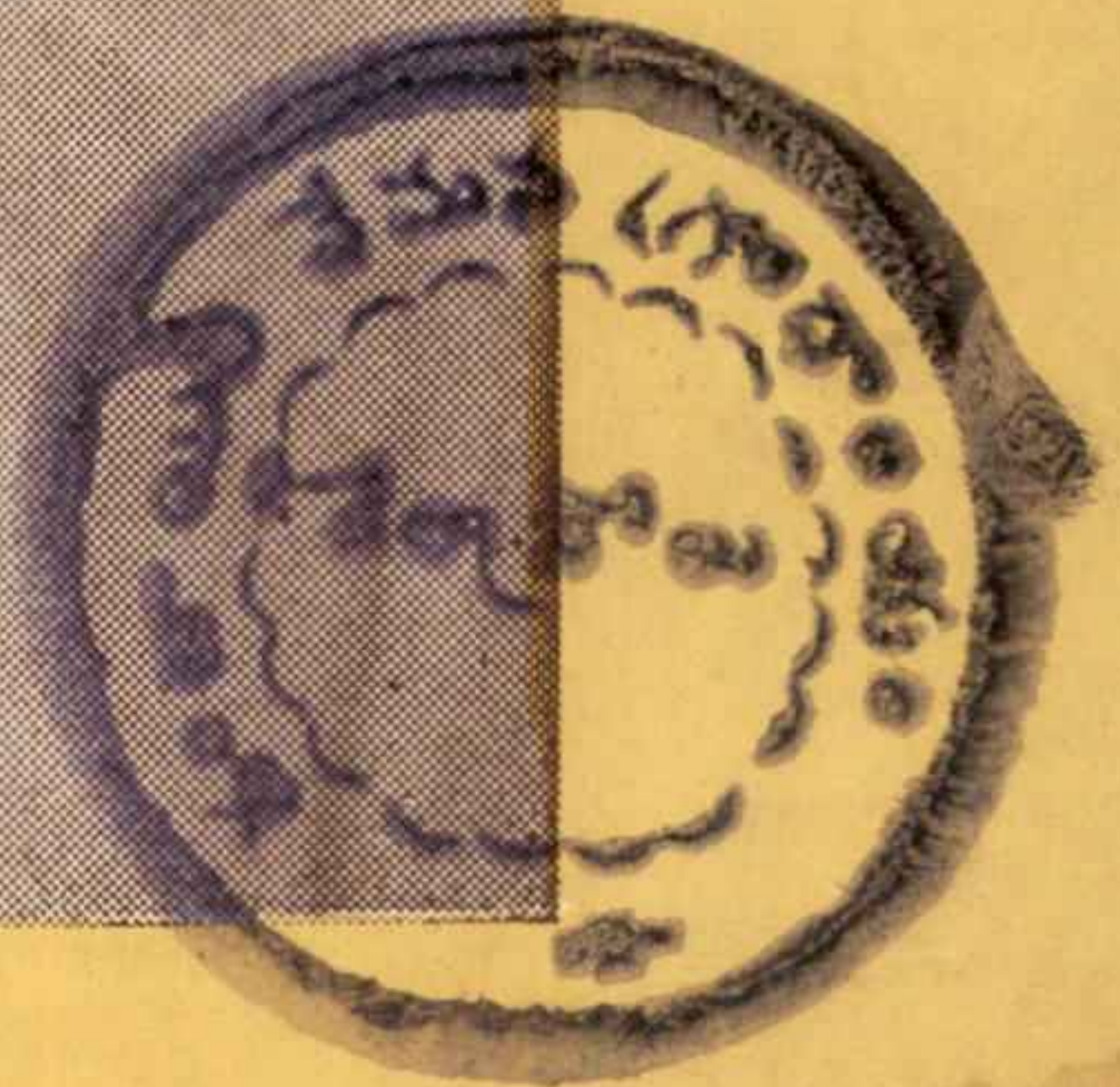

1915

పా
వీ
ర
త్రో

విభజించి పాలించే

బ్రిటిషు విధానంలో నూతనాధ్యాయం

ఉత్తరము.

విభజించి పాలించు
విధానంలో నూతనాధ్యాయం

బ్రిటిష్ ప్రణాళిక నిజస్వరూపం

రచన :

రజనీ పామీదత్తు

అనువాదం :

విద్వాన్ విశ్వం

ప్రజా శక్తి ప్రచురణాలయం

: : బెజవాడ : :

ప్రచురణ నెం. 157

వెల : 0-5-0

ప్రజాశక్తి ప్రెస్, బెటవాడ
పర్మిట్ నెం. కె. 13/సి. — 4000 కాపీలు — 19-9-48

పీఠిక

బ్రిటిష్ రాయబారవర్గం ఇచ్చిన అవార్డునుగూర్చి, తర్వాత ఇండియాలో నడిచిన సంఘటనలగూర్చి బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకుడు రజనీ పామీదత్తు వ్రాసిన ఈ కరపత్రాన్ని మేము ప్రకటిస్తున్నాము.

రజనీ పామీదత్తు సుప్రసిద్ధుడు. “నేటి భారతదేశం” “ఫాసిజం, సమాజవిప్లవం” “ప్రపంచ రాజకీయాలు” అనే ఉద్గ్రంథాలు రచించాడు. “లేబరు మంత్రి”కి తొలినుంచి సంపాదకుడు. ఇంతవరకు దత్తు భారతదేశానికి రాలేదు. ఆయన పలుకుబడి “ఇతరులకు వ్యాపిస్తుంది” అని భయపడి సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వం ఆయన రాకను నిరోధిస్తున్నది. ఆయనకెంతో ప్రియమైన భారత స్వతంత్రంకోసం, దూరంలో ఉన్న ఇంగ్లాండునుండే, పుస్తకాలద్వారా, వ్యాసాలద్వారా, ఉపన్యాసాలద్వారా తనపనిని సాగిస్తున్నాడు.

ఎలాగో ఈయేడు, ఎన్నాళ్ళుగానో వేచియుండిన అవకాశం దొరికింది. బ్రిటిష్ రాయబారులు సంప్రతింపులుకై భారతదేశానికి రావాలనుకున్నారు. లండన్లోని “డైరీవర్కర్” ఆ రాయబారాలవార్తలు పంపేందుకు దత్తును విలేఖరిగా పంపింది. ఏప్రిల్ ప్రారంభంలో దత్తు భారతదేశానికి విచ్చేశాడు.

రాయబారాలు సాగినన్నాళ్ళు ఇక్కడే ఉన్నాడు. ఆయన భారతదేశంలో సంచారంచేసి, ప్రజల ఉద్యమం ఎలా పెరుగుతున్నదో ప్రత్యక్షముగా చూచాడు. కాంగ్రెసుమీద లీగును, లీగుమీద కాంగ్రెసును పురికొల్పుతూ, ముగ్గురు ఇగ్గీ పువారు 40 కోట్ల భారతీయులను క్రుంగిపోయేట్టు చేసిన ఢిల్లీ సిల్లా విషాదనాటకాన్ని దత్తు గమనించాడు.

జూన్ ఆఖరులో అక్టోబరువరకు బ్రిటిష్ రాయవారులు విజయవాడ నాలు చేయడం, వారి ప్రతిభనులు బ్రిటిష్ పత్రికల్లో పడడం వర్తించుచున్నాడు. రాయవారులు ఏమి చేసినా గంభీరమే చేశారని, కాంగ్రెస్ లీగులను సన్నిహితం చేశారని, స్వతంత్రమార్గంలో భారతదేశాన్ని చక్కగా నిలబెట్టారని ఆ పత్రికలు వ్రాసిన వ్రాసిన పరిచించాడు. ఇదింటా అబద్ధమని వర్తించు తెలుసు. కాని సామ్రాజ్యవాదులు గుర్తింపజేసిన కేంద్రాలైన పత్రికల శక్తి బలమైంది గనక, వారి ప్రచారాన్ని ఇంగ్లాండులో చాలామంది నమ్ముతారనికూడ వర్తించు ఊహించాడు.

అందుకనే ఆయన కరపత్రాన్ని వ్రాశాడు. బ్రిటిష్ రాయవారులు భారత సమస్యను పరిష్కరించలేదని, స్వతంత్రాన్ని స్వీకరించలేదని, కేవలం బానిసనాన్నింటా సాగించే కొత్తయంత్రాన్ని ఏర్పాటు చేసేపట్టారని బ్రిటిష్ ప్రజలకు తెలియజేప్పేందుకే ఈ కరపత్రం వ్రాశాడు. ఈ కొత్తయంత్రం మూలంగా బ్రిటిష్ ప్రజలకూ, భారత ప్రజలకు మిరించి రద్దయినా రానున్నది హెచ్చరించబడింది.

రాయవారులు ఇండియాకు వచ్చినందువల్ల కలిగిన ఫలితమేమిటో భారతీయులు కూడా ఈ కరపత్రాన్నిండి తెలుసుకోగలరు. ఏమి దేశం స్వతంత్రాన్ని సాధించాలంటే ఈ నాడు బ్రిటిష్ అవార్డుకు స్వీకరించేలాగా పోరాడాలని భారతీయులకు దృఢాభిప్రాయం కలిగిస్తుందనే ఈ కరపత్రం ప్రకటిస్తున్నాము. [జూలై 13, -1946]

— జి . అధికారి

భారతదేశానికి స్వతంత్రం ఇచ్చివేస్తున్నాము. భారతీయుల్లోనే చాల విభేదాలున్నందువల్ల ఇచ్చినా స్వతంత్రాన్ని వారు తీసుకోవడంలేదు

“ప్రేమే మో భారతదేశానికి స్వతంత్రం ఇచ్చివేస్తున్నాము. భారతీయుల్లోనే చాల విభేదాలున్నందువల్ల ఇచ్చినా స్వతంత్రాన్ని వారు తీసుకోవడంలేదు”

ఇదే నేడు బ్రిటిష్ రాయబారుల ప్రణాళిక గూర్చి తర్వాత ఏర్పడిన ఆటంకాల గూర్చి బ్రిటిష్ ప్రజలకు ఆంధజేయబడుతున్న వార్తల సారాంశం,

ఇది నిజంకాదు. ఈ వార్తలు ప్రజలకు యదార్థస్థితి తెలియనీ మండాచేస్తున్నవి. ఈ మాటలను ఏ భారతీయుడూ నమ్మడు. పరిస్థితులు తలక్రిందైతే తర్వాత తెలుసుకోవడంకన్నా, ఇప్పుడే భారతదేశంలోని వాస్తవ పరిస్థితిని మన ప్రజలు తెలుసుకోవడం ముఖ్యం.

క్రిందిఅంశాలను రుజువుచెయ్యడంకోసమే ఈ సమీక్షచేస్తున్నాను,

1. బ్రిటిష్ ప్రణాళిక, భారతదేశానికి స్వతంత్ర మివ్వడం లేదు.

2. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం ఇంకా భారతదేశాన్ని వదలవేయడంలేదు.

3. భారత రాజకీయ సంస్థలకు పరస్పర విభేదాలున్నవన్న సాకుతో భారత స్వతంత్రాన్ని నిరాకరించుకూడదు. అలాంటి సాకు ఏదేశానికైనా చెప్పవచ్చును!

4. భారత స్వతంత్ర పోరాటం, ఇంకా విజయం సాధించలేదు.

పరస్పర ఓరుడ్ల భావాలు

1946 జూన్ లో జరిగిన లేబర్ పార్టీ మహాసభలో బ్రిటిష్ ప్రధాని అట్లీ ఇలా ప్రకటించాడు.

“మనకు కావాలనుకునే స్వతంత్రం ఇతరులకు కూడ ఉండాలని మనం కోరుతున్నాము. స్వతంత్రాన్ని కేవలం ప్రకటించడమేకాక, దానిని అమలుజరిపేందుకు చూస్తున్నాము : ఇందుకు భారతదేశమే సాక్షి.”

ఇలాగే, లేబర్ పార్టీ అధ్యక్షుడు ప్రొఫెసర్ లాస్కీ విలేఖరులతో అన్నమాటలు భారత పత్రికల్లో మే 23 (1946) న ప్రకటింపబడినవి :

“ఈ అధికారత్యాగం, అధునిక చరిత్రలో మహా త్తరమైనది. అహింసా పద్ధతితో, ఏ సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వం కాని, ఏ ప్రజలకు కూడ అధికారాన్నిలా అప్పగించిఉండదు. బంగారు పల్లెరములో అందిస్తున్న ఈ కాంక్షను, భారత జాతీయనాయకులు సరిగా గ్రహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.”

భారతదేశం గూర్చి చేసిన నూతన ప్రతిపాదనలపై ఇలాంటి దృక్పథం ప్రపంచ పత్రికలలో ఎక్కువగా ప్రచారమయింది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పదవీ సన్యాసం చేస్తున్నదని, ముఖ్యంగా ఇంగ్లాండు అమెరికా పత్రికలు విపరీతంగా పొగడసాగాయి.

కాని, భారత ప్రజలు ఈ అభిప్రాయాన్ని ఏ మాత్రమూ అంగీకరించలేదు. జాతీయోద్యమంలో ప్రముఖ భాగానికి ప్రతినిధి అయిన అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిటీ. బ్రిటిష్ ప్రణాళికను గూర్చి వార్తాలేఖలో ఇలా ప్రకటించింది.

“చర్చిల్ అమెరికలు 1942 మార్చి ఇస్తామన్నంతకన్నా ఈ ప్రణాళికలో ఎక్కువేమీ లేదు.

ఇందులో వాగ్దానం చేసిన స్వతంత్రం ఎన్నో షరతులతో సరిమితం చేయబడింది. దీనికి స్వతంత్రమన్న పేరు తగదు.

ప్రజా పరిషత్తు అనబడే సంస్థ కేవలం నామమాత్రం. అది నిజమైన సర్వ స్వతంత్ర సంస్థ కాదు.

నిర్బంధాలు, ప్రత్యేకాధికారాలు, రక్షణలు, ఒక మతానికి ఇంకొక మతానికి ఎదురు పోటీలు; ఈ కీకారణ్యంలో స్వేచ్ఛా స్వతంత్రాలుగల భారతదేశాన్ని గుర్తించడం కష్టం.

భారత దేశంలో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు సాగిస్తున్న పీడనకు, మత, సంస్థానాధిపతి వర్గాలు ఇంతవరకు సహాయ భూతంగా పనిచేస్తున్నవి. ఇలాంటి వర్గాలను స్వతంత్ర భారత దేశంలో శాశ్వతంగా, బలిష్ఠంగా ఉంచేందుకే ఈ ప్రణాళిక చూస్తున్నది. ఇందువల్ల, తమ పూర్వీకుల సంప్రదాయాన్ని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం వదిలివేయడంలేదన్న అనుమానం కలుగుతుంది. ఆ అనుమానం సకారణమైనదికూడ."

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి పి. సి. జోషీ బ్రిటిష్ ప్రణాళికను ఇలా వర్ణించాడు :

"వలసదేశాలకు కీలకస్థానంగా భారతదేశాన్ని ఉంచేందుకు తయారుచేసిన బ్రిటిష్ వారి పన్నాగమిది ..... ఇది హిందూ ముస్లిం విభేదాలను మరింత రెచ్చగొట్టి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ దాసులైన సంస్థానాధీశ్వరులకు ప్రాముఖ్యతనిచ్చే చట్టం. స్వతంత్ర శాసనం చేయకుండా ఆటంకపరిచేందుకు, శాశ్వతంగా భారతీయులను పరస్పర కలహాల్లో ముంచేందుకు తయారుచేసిన ప్రణాళిక ఇది."

బ్రిటిష్ అధికారుల ఆత్మస్తుతికీ, భారతీయులలో తీవ్రంగా వ్యాపించిన అసంతృప్తికీ మధ్య ఇంత భేదం ఎందుకు వచ్చింది ?

ఈ బ్రిటిష్ ప్రణాళికలో, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యతత్వాన్ని భారత దేశంలో అంతరింపజేసి భారతదేశ స్వతంత్రాన్ని గుర్తించారా ? లేక భారతదేశ జాతీయవాంఛ బలవత్తర మవుతున్నందువల్లను కొత్త పరిస్థితు లేర్పడడంవల్లను, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం తన అధికారం చెక్కు చెదరకుండా చూచుకొని ఏదో ఒక రాజీకి మాత్రమే ప్రయత్నిస్తున్నదా?

ఈ కొత్త ప్రతిపాదనల్లో స్వతంత్రముందా ? లేక పైకిమాత్రం స్వతంత్రమిస్తున్నట్టు నటిస్తూ, ఆచరణలో దిక్కులేనన్ని నియమాలు, షరతులు విధించి ఆ స్వతంత్రాన్ని నామమాత్రం చేస్తున్నారా ?

భారత దేశంలో మతవిభేదాలు, రాజకీయ విభేదాలు ఉన్నవి గనక ఈ నియమాలు, నిబంధనలు తప్పనిసరిగా ఉండాలా ? లేక ఉన్నవిభేదాలను భారతదేశ స్వాతంత్రానికి ఆటంకంగా సామ్రాజ్యవాదులు చాకచక్యముతో ఉపయోగించుకుంటున్నారా ?

ప్రిటిష్ కార్మికులు. ప్రజాస్వామ్యవాదులు అయినవారిని వారికి సంస్కృతాన్ని అంగీకరించాం గనక, పై ప్రశ్నలు మనకు చాలా ముఖ్యమైనవి.

భారతదేశం స్వతంత్రాన్నిందకు కోరుతున్నది ?

భారతదేశ స్వతంత్రవాంఛ, న్యాయమని, అన్యాయసరమని. యితర ఆపక్షిలులేదని ప్రతివాదా నేడు గుర్తించారు.

మన స్వతంత్రాన్ని రక్షించుకొనేందుకై, విదేశపాలనకు రోబడ కూడదని మనం యుద్ధం సాగించాము. విదేశీపాలన - ఆక్రమణలనుండి యూరోపుదేశాల స్వాతంత్రాన్ని సాధించడంకోసం మనం కత్తిగట్టి పోరాడాము. ఇలాంటిప్పుడు భారతదేశం విదేశపాలనక్రింద పడిఉండడం మనమెలా సమర్థించగలం ?

భారతదేశంలో సామ్రాజ్యవాదం ఎంత నిర్వీర్యమైందో యుద్ధం ప్రపంచానికి సరికొద్దిగా స్పష్టపరిచింది. యుద్ధం అతి స్త్రోవశతో పడి సరిహద్దుల్లో శత్రువు పొంతుకొని కూచున్నప్పుడు కూడ భారతదేశంలో ఒక మోటారు యంత్రం కాని, ఒక్క విమానంకాని ఉత్పత్తి కాలేదు. సమాజ సంపత్తి కావలసినంత ఆదేశంలో ఉంది. బ్రిటిష్ పెట్టుబడి దారులకోసం, గుత్తవ్యాపారసంస్థలకోసం పారిశ్రామిక అభివృద్ధిని ఆటంక పెరుస్తూ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం రెండువందల ఏళ్ళు పాలించినందువల్ల కలగిన ఫలంమే ఇది.

అలాగే భారత ప్రజల సమాజస్థితి కూడ బ్రిటిష్ పాలనలో అభ్యాన్నంగా కనిపిస్తుంది. ఇంగ్లీషువాని సగటు ఆయుర్దాయం 57 ఏళ్ళయితే, భారతీయుని సగటు ఆయుర్దాయం 27 ఏళ్ళకూ కొంత తక్కువే. జాతీయవాదం సగటున ఒక్కొక్కరికి రోజుకు రెండణాలు మాత్రమే. భారతదేశంలో కార్మికుల జీతాలు దినం ఆరణాలనుండి వారానికి 15 రూపాయలవరకు మాత్రమే ఉన్నవి. ఆడకూలికి రోజుకు అరణాలు మాత్రం ఇస్తారు. వ్యవసాయకాలీల జీతం మరి తక్కువ. నిపుయైన కార్మికుని కిచ్చే గరిష్టజీతం వారానికి 15 రూపాయలు. ఇక పవార్థాల ఇతర లేమో యుద్ధం ముందటికన్నా మూడింతలు పెరిగిపోయాయి. చింత పరిశ్రమలలో ఉన్న కార్మికుల విషయంలో చట్టాలుగాని, రక్ష

యలు గాని లేనే లేవు. పసిపిల్లలు పగలంతా రెండణాలు మూడణాలు చూచికి పని చేస్తుంటారు. నిరుద్యోగ భీమా గాని, ఆరోగ్య భీమాగాని, వృద్ధాప్యం వస్తే భృతిగాని భారతదేశంలో లేదు. ఇక 'పట్టణాలలోని కార్మిక నివాసాల స్థితి దుర్భరంగా ఉంది. ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేనంతగా క్రిక్కిరిసిన ఇళ్ళల్లో కార్మికులుంటున్నారు. ఒక ఇంటికి ఒకే గది. అందులో గాలి వెల్తురు ప్రసరించవు. ఆ ఒక్క గదిలోనే సామాన్యంగా కొన్ని కుటుంబాలు— 20, 30 కార్మికులుంటుంటారు. ఇటీవలి బొంబాయి లెక్కలను బట్టి చూస్తే, సగటున ఒక్కొక్క ఇంటిలో ఏడు గురు ఉంటున్నట్టు తేలింది. ప్రజలలో ఎక్కువ మందికి విద్యలేదు. అయిదింట నాలుగోవంతు భారతీయులకు చదువనువ్రాయను రాదు.

జనాభాలో రైతులు అధికసంఖ్యాకులుగా ఉన్నారు. వీరి పరిస్థితి అతిదుర్భరంగా ఉన్నది. వ్యవసాయదారులకు చాలినంత పొలం లేదు. పరిశ్రమలు ఏమాత్రం అభివృద్ధికాలేదు. అందువల్ల ఉన్నకాస్త పొలాన్ని పారకాలపు పనిముట్లతో రైతులు సేద్యంచేసుకుంటున్నారు. వారికి వచ్చే పంటలో ఎక్కువభాగం, ఖాస్వాములకు, శిస్తులకు, బాకీలకు పోతుంది. మిగిలి పంటతో జీవనం గడపడమే కష్టసాధ్యంగా ఉన్నది. ఇక చాలీ చాలని తిండి, రోగాలు రైతులకు పరిపాటి అయిపోయినవి. బెంగాలు కరువులో అధికారుల అంచనాల ప్రకారం 15 లక్షలమంది, అనధికారుల అంచనా ప్రకారం 30 లక్షలమంది ప్రజలు చనిపోయారు. ఇప్పుడు అంతకంటే భయంకర కైదు భారతదేశంలో తలసూపుతున్నది.

ఇలాగే రాజకీయంగా కూడ, సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వం ఎంత అసమర్థమైందో యుద్ధం బట్టబయలు చేసింది. నాజీ జర్మనీ, జపానులకు మద్దతునిచ్చే పంథాను బ్రిటిష్ పాలకులు పదలివేయక పూర్వమే, భారత జాతీయ నాయకులు దాదాపు ఫాసిస్టు వ్యతిరేక దృక్పథాన్ని అవలంబించారు. స్పెయిన్, అబిసీనియా, చైనాలను బలపరుస్తూ వచ్చారు. అలాంటి జాతీయ నాయకుల సహకారాన్ని బ్రిటిష్ అధికారులు యుద్ధ సమయంలో సంపాదించలేకపోయారు.

స్వరంధ్ర ప్రాతిపదికమీద, మిత్రరాజ్యాలు చేస్తున్న స్వరంధ్ర యుద్ధంలో పార్గొంటానుని భారతదేశ నాయకులు ప్రకటించారు. వారి కోర్కెను నిరాకరించి, చర్చిల్ టోరీప్రభుత్వం జాతీయోద్యమంపై

దండయాత్ర సాగించింది; భారతదేశ స్వతంత్రం గుర్తించుచుని చైనా అమెరికా ప్రభుత్వాలు తెచ్చిన ఒత్తిడిని నిరోధించింది. యుద్ధకాలమంతా, జాతీయ నాయకులలో ఎక్కువమంది జైళ్ళలో ముగ్గుతుండగా రాజకీయ ప్రతిష్టంభన భారతదేశంలో కొనసాగింది.

యుద్ధంతో ఆర్థిక అరాచకత్వం మరింత తీవ్రతరమైంది. నోట్ల ముమ్మరం, అధికలాభాలు, నిరాఘటంగా పెరిగిపోయాయి. కంప్రోలు చెయ్యాలనిగాని, రేషనింగు పెట్టాలనిగాని ప్రభుత్వం ప్రయత్నించలేదు. నోట్లను అచ్చువేసే కర్మాగారాలు రాత్రింబవళ్ళు పనిచేశాయి. స్టేర్లింగు నిల్వలు కాగితంమీద పెరిగిపోవడం మినహాయించి, ఏ ప్రతిఫలమూ ఇయ్యకనే భారతదేశ సహజ సంపత్తి నంతటిని ప్రభుత్వం కాజేసింది. పదార్థాలధరలు ఒకటికి మూడింతలు పెరిగిపోయాయి. భయంకరమైన దేశాన్ని అలముకొంది.

ఈ పరిస్థితులన్నింటికి వ్యతిరేకంగా, భారతదేశం తిరుగుబాటు చేసింది. స్వతంత్రవాంఛను, దేశంలోని యావత్తు ప్రజలూ బలపరచారు. ఇకమీద, సామ్రాజ్యవాదతత్వం, పాతపద్ధతిలో భారతదేశాన్ని పరిపాలించలేదు.

బ్రిటిష్ రాయబారవర్గం భారతదేశానికి ఎందుకు వెళ్ళింది ?

యుద్ధానంతరం, ఫాసిజ పరాజయంతోపాటు, జాతీయ స్వతంత్రోద్యమాలు, ప్రజాస్వామ్యవాదులు ప్రపంచమంతా వ్యాపించివేశాయి. సామ్రాజ్యవాదం బలహీనమైపోయింది. ప్రజానీకం అభ్యుదయ మార్గములో పురోగమనం సాగిస్తున్నది. విముక్త యూరపుదేశాలలోని ప్రజలు, నూతన సమగ్ర ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాలను నిర్మించడం ప్రారంభించారు.

ఆశియాలో జపానుచారినుండి విముక్తిపొందిన దేశాలు, తిరిగి పాత బానిసరాజ్యాలుగా మారకూడదని నిశ్చయించుకున్నాయి. విజయానంతరం, సామ్రాజ్యవాదులెంత దమననీతిని ప్రయోగించినప్పటికీ, బర్మాలోను, మలయాలోను బ్రహ్మాండమైన స్వతంత్రోద్యమాలు బయలుదేరాయి. ఇండోనేషియా, రిపబ్లిక్కు ఇంగ్లీషు, డచ్చి ప్రభుత్వాల ధాటికి ఓర్చుకొని నిలబడగలిగింది.

యుద్ధానంతరం, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంచుట్టూ ప్రజల స్వతంత్రోద్యమజ్వాలలు ఆపరించాయి. ఈజిప్టు, పాలస్తీనా, మధ్యప్రాచ్యం మొదలుకొని, బర్మా, మలయా, ఇండోనీషియాలవరకు స్వతంత్రోద్యమాలు విజృంభించాయి. వీటన్నిటికన్నా, అన్నిటికి కేంద్రంలో ఉన్న భారతదేశ సమస్య నిలిచింది. వలసదేశాలన్నింటిలో భారతదేశం అతి విశాలమైనది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య జనసంఖ్యలో మూడోవంతు ప్రజలు భారతీయులే. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంక్రింద ఉన్న వలసదేశాల ప్రజలలో (7/8) పన్నాలుగణాల భాగం భారతీయులే.

యుద్ధం ముగిసినతర్వాత, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులొక ప్రమాదకరమైన అంతర్జాతీయ విధానాన్నవలంబించారు : సోవియట్ యూనియన్ కూ, యూరోపు, ఆశియాలలోని ప్రజాపుద్యమాలకు వ్యతిరేకంగా, అమెరికాతో చేరి పశ్చిమ సామ్రాజ్యవాద సంఘటనను నిర్మించాలని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు పూనుకున్నారు. స్పెయినునుండి గ్రీసుకు, పర్షియాకు, మారప్రాచ్యానికి ఈ గూడుపురాణీ ఎత్తులు ప్రసరించాయి. కాని ఈ ఎత్తుగడలో అతి ప్రధానసమస్య భారతదేశం. ఈ ఎత్తులు సఫలంకావాలంటే భారతదేశ సమస్యా పరిష్కారం విధిగా చేసుకోవాలి.

ఇక బ్రిటన్ లోనే ఏంజరిగిందో చూదాము. టోరీపార్టీ ఎన్నికలలో దారుణంగా పతనమైపోయింది. కన్సర్వేటివ్ పార్టీలోను, జాతీయ అంతర్జాతీయ సమస్యలలో వారు అనుసరిస్తున్న అభివృద్ధి నిరోధక విధానాలతోను బ్రిటిష్ ప్రజలకు విసుగెత్తింది. లేబర్ పార్టీని అధికంగా ఎన్నుకొని, బ్రిటిష్ ప్రజలు లేబర్ ప్రభుత్వాన్ని అధికారంలోకి తెచ్చారు. ఈ కొత్త లేబర్ ప్రభుత్వంలోని మితవాద నాయకులు అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలలో వాస్తవానికి టోరీలు అనుసరిస్తూ వచ్చిన పంథానే పట్టుకొని వ్రేలాడుతున్నారు. అయినప్పటికీ, ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్, లేబర్ పార్టీల మహాసభల తీర్మానాలద్వారా బ్రిటిష్ కార్మికోద్యమం భారతదేశ స్వతంత్ర వాంఛను అంగీకరించే ఉన్నది. కాబట్టి లేబర్ ప్రభుత్వం తమ భారతదేశం విధానాన్ని మార్చుకోవడం అవసరమైంది.

భారతదేశంలోని పరిస్థితికూడా ఈ అవసరాన్ని మరింత త్వర పరిచింది. ప్రపంచ ప్రజాఉద్యమాలతోపాటు, యుద్ధానంతరం 1945-46

లలో మహాస్మృతి ప్రజాఉద్యమం ఛార్లెస్ దేశంకోను నిజమందించింది. ఛవిష్యత్తునుగూర్చి, రాజకీయ సంస్థలకు ఎన్ని ఏభేదాలన్నప్పటికి, స్వతంత్ర వాంఛను మటుకు ప్రతిదారూ బలపరిచారు. కడకు, యుద్ధ సమయంలో అక్షరాజ్యాల సేనలో బోను ఏర్పరచిన 'అజాద్ హింద్ ఫౌజ్' కథలూ, రిక్వార జరిగిన ఆజాద్ ఫౌజ్ నాయకుల ఏచారణలూ చూడ, తీవ్రతర దేశభక్తిజ్వాలలను రేపాయి. పాత ఆహింసా బోరాటాల స్థానంలో సాయుధ విప్లవభావాలను కలిగించాయి. జాతీయ విప్లవజ్వాల ప్రజానీకంనుండి కొట్టికొనిపోగా భారతపైన్యానికి చూడ ప్రాకింది. పౌరప్రజల ఆందోళనతోవాటు, సేనావారంలోనమ్మెలు, తిరుగువాటులు ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ సమ్మెలలోను ప్రదర్శనలలోను హిందువులు, ముస్లిములు, కాంగ్రెస్ అనుగాములు, శీగు అనుచరులు అందరూ ఏకమయ్యారు. పీటన్నిటికి తలమానికంవంటిది రాయల్ భారత నౌకాదళంలో 1946 ఫిబ్రవరిలో పచ్చిన తిరుగువాటు. ఆనాడు, భారత నావికులు యుద్ధనౌకలనువ మెగురుతున్న యూనియన్ జాక్ ను కొలగించి ఆస్థానంలో కాంగ్రెస్, శీగు పతాకాలను ప్రదర్శించారు. ఈ నావికులను బలపరిస్తూ ఆనాడు బొంబాయి ప్రజలు సామ్రాజ్యవాదుల తుపాకిగుండ్లకు ఎదురొడ్డినిచ్చి పంపిలకొలది బలమయ్యారు.

పరిస్థితి విషమించింది. సేనావారంలో చెలరేగిన తిరుగువాటును బ్రిటిష్ ఆధికారులు గమనించారు. దాని విశిష్టతను గుర్తించారు. తన పాలనా యంత్రంలోని వారినే విశ్వసించ ఏమరేని పరిస్థితి ఏర్పడింది గనక, భారత దేశంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం బునాదికే ఊసం వచ్చిందన్న మూట. ప్రజా విప్లవం ముందు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఒక్కమూట చూచి పోరాడవసుకుంటే ముందుగనే అవసర చర్యలు తీసుకొనేందుకు దేగిర పడాలి.

ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీ బొంబాయిలో రాయల్ భారత నావికాదళం లో సమ్మె ప్రారంభమైంది.

ఫిబ్రవరి 19 తేదీ, బ్రిటిష్ మంత్రులు ముగ్గురిని భారతదేశానికి రాయవారుగా పంపుతున్నామని, పార్లమెంటులో ప్రధాని అట్లీ ప్రకటించాడు. "భారత దేశంలో సంపూర్ణ స్వరాజ్యం ఏర్పడేందుకు భారత నాయకులతో చేరి ఈ మంత్రులు ప్రయత్నిస్తామని అట్లీ చెప్పాడు.

నావికుల తిరుగుబాటు చేసిన హెచ్చరిక

నేటి భారతదేశ పరిస్థితిని అర్థంచేసుకోవాలంటే, భారత నావికుల తిరుగుబాటు పాఠం అతి ప్రధానమైనది. బొంబాయి, కరాచీ, విశాఖ పట్టణం మొదలైన చోట్లకు వ్యాపించిన నావికుల సమ్మెపోరాటం, తొలుత బొంబాయిలో 1946 ఫిబ్రవరి 18 ఉదయం ప్రారంభమైంది. నావికులు ఎన్నాళ్ళనుండో తీర్పుని కోరుతూన్న కోర్కెలను వరుసగా అధికారుల నిరాకరణారావడం దీనికి మూలకారణం. ఫిబ్రవరి 19 వ తేదీ తెల్లవారే సరికి 20,000 నావికులందరూ సమ్మెలో చేరారు. 12 నావికా నివాసాలకు సమ్మెవ్యాపించింది. హార్బరులో నిలిచివున్న 20 యుద్ధనౌకలు సమ్మెలో చేరాయి. నౌకలపై యూనియన్ జాక్ స్థానే కాంగ్రెసు లీగుపతాకాలు రెసరెపలాడాయి. పట్టణంలో కాంగ్రెస్, లీగు, కమ్యూనిస్టు సంయుక్త పతాకాలతో, 'జయ్ హింద్', 'హిందూ ముస్లిం ఏకంకావాలి', 'బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం నశించాలి' అన్న నినాదాలతో బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శనలు జరిగాయి. ఈ సమ్మె క్రిమంగా కరాచీలోని 'హిందూస్థాన్' మొదలైన యుద్ధనౌకలకు వ్యాపించింది. 'హిందూస్థాన్' నౌక తర్వాత యుద్ధానికి పూనుకున్నది.

బొంబాయి, మద్రాసు, కరాచీ మొదలైన పట్టణాలలోని ప్రజలు, సమ్మెచేస్తున్న నావికులకు ముసానుహితని తెలియజేస్తూ ప్రదర్శనలు పరిపారు. బ్రిటిష్ నౌకాదళ స్వీడెనాని లడ్మిల్ గాడ్ ఫ్రే. భారత నౌకాదళంలోని నౌకలన్నిటినీ భస్మీపటలం చేసివేస్తామని తుది హెచ్చరిక నిచ్చాడు. అప్పుడు బొంబాయి ప్రజలు, ముందెన్నడు కనివిని ఎరుగని పెద్ద హర్తాలు - సమ్మెలను జరిపారు. కనబడిన వానినల్లా పోలీసులు మిలిటరీ తుపాకులతో కాల్చారు. ప్రజలకు తుపాకిగుండ్లలో బ్రిటిష్ అధికారులు సమాధానమిచ్చారు. ఫిబ్రవరి 21, 22, 23 - మూడు రోజులలో అధికారి ప్రకటనలనుబట్టి 250 మంది కార్పులలో చనిపోయారు. ప్రత్యక్షంగా ఈ సంఘటనలను చూచిన బ్రిటిష్ ఆఫీసరు ఈ క్రింది విధంగా వ్రాశాడు.

“బొంబాయి కార్మికనివాసప్రాంతం పరేల్ లో, సుపారీవాగ్ రోడ్డుమీదుగా ఎప్పిన్ స్టన్ రోడ్డు మలుపునగ్గర నేను సాయంత్రం 4 గంటలకు వెడుతున్నాను.

“పీఠిలో చాలమంది ప్రజలే ఉన్నారు. కాని వారు గుంపుగా లేరు. అల్లరిమూకగా అసలే లేరు. కమ్యూనిస్టుపార్టీ సలహా ననుసరించి ఆ ప్రజలు ఏ ఆయుధాలను పట్టుకోలేదు, అఖరుకు కర్రలుగాని, రాళ్ళుగాని, వారి చేతుల్లో లేవు.

“హఠాత్తుగా, ఏమాత్రం హెచ్చరికచేయకుండా రై ఫళ్ళూ ఒక బ్రెన్ గన్ తోపాటు బ్రిటిష్ సోల్జర్లతో నిండిన లారీ ఒకటి ఎర్పిన్ స్ట్రీట్ రోడ్డుగుండా మీసుకొని వచ్చింది.

“ప్రజలు ఇళ్ళపైపు పరువురెత్తారు. నేనుకూడ పరువెత్తాను. వెంటనే ప్రజలపైపు బ్రిటిష్ సైనికులు కాల్చారు. ఆ కాల్పులలో 20 మంది గాయపడ్డారు. నలుగురు చనిపోయారు.

“దీనికి మూలమేమిటి ?

“నావికులను బలపరుస్తూ, సర్విష్యాప్త సమ్మె చేయవలసిందని ప్రేడ్ యూనియన్లు ఆదేశించాయి, బట్టల మిల్లర్లో, ఫ్యాక్టరీలలో రైల్వే పర్కుషాపులలో పనిచేసే కార్మికులందరూ సమ్మెచేశారు. సర్విష్యాప్త సమ్మె సంపూర్ణంగా విజయవంతమైంది.

“ఉన్నతోద్యోగులలో ఎవరో వీరికి పాఠం చెప్పారని అనుకున్నాడు. వెంటనే యుద్ధానికి వెడుతున్నట్టు సాయుధ సైనికులు లారీలలో పీధులపై బడ్డారు. ఎక్కడ జనంఉన్నా అటూ ఇటూ చూడకుండా కాల్పులు సాగించారు. ఎవరైనా రాయో రిపో తీసుకొనేలోగా భద్రున ముందుకు వెళ్ళిపోయారు.

“పీఠిలో ఎక్కడా అంబులెన్సుకార్లు లేవు. ప్రజలే తమ చేతనైనట్టు ఆసుపత్రులకు చేరుకోవలసి వచ్చింది.

“తర్వాత డిరిస్ట్ రోడ్డులో బ్రిటిష్ సేనలు కార్మిక నివాసాలలోకి మారడం చూచాను. ఇళ్ళల్లో ఉన్నవారిని కాల్చారు. అందులో నలుగురు చనిపోయారు. 16 మందికి గాయాలు తగిలాయి.

“ఎన్నో పత్రికలు “బాధ్యతలేని తిరుగుబాటు” అంటూ చాల వార్తలు ప్రకటించాయి. కాని, అధికారులు సమ్మెదారులను

కాజిల్ బాచిక్కులోనికి త్రోసి చుట్టూ కాపలా కాస్తూ, వారికి తిండి కాని, నీళ్ళు కాని ఇవ్వకుండా చేశారు. సమ్మెదారు లెవరైనా దప్పితీర్చుకొనేందుకు బయటికి వస్తే కాల్చివేశారు. (అధికార ప్రకటనలో "గేట్లు మూసివేయబడ్డాయి" అని ఉంది) ఈ వార్తలను మాత్రం పత్రికలు మీకు తెలియజేయలేదు.

"ప్రజలు హింసాకాండకు దిగారని, రౌడీతనం చెలరేగిందని మట్టుకే పత్రికలు మీకు తెలిపాయి. కాని, శాంతంగా పెడుతున్న ఊరేగింపుపై మిలటరీ లారీ నడిచిందని, ఇద్దరిని నలిచివేసిందని, అందుపై మొట్ట మొదటిసారి ఆలారీమీద రాళ్ళుపడ్డాయన్న సంగతినిమాత్రం ఆ పత్రికలు ప్రకటించవు.

"అర్ధంలేని భయంకర సేనాహింసా రాజ్యాన్నుండి, తమ జీవితాలను, ఇళ్ళను రక్షించుకొనేందుకై ప్రజలు ఐక్యతతో జరిపిన పోరాటమిది,

"ఐక్యపోరాటమిది. ఊరేగింపులలో ఒకదాని ప్రక్కనొకటిగా కాంగ్రెస్ లీగు కమ్యూనిస్టు పతాకాలు ఎగురుతుండడం, "నర్బదా" యుద్ధనౌక శిఖరంపై కాంగ్రెస్ లీగు పతాకాలు నర్తించడం ఇవీ బ్రిటిష్ సైనికుల కళ్ళకుట్టేట్టు చేశాయి.

"మేముక ఇంటిలో ప్రవేశిస్తుండగా గుళ్ళు మూసుకపోతున్నాయి. అప్పుడొక భారతీయుడిలా అన్నాడు. "బ్రిటిష్ సోషలిజం కార్యక్రమం ఆరంభించింది చూచారా" లేబరు ప్రభుత్వం యొక్క ప్రతిష్టనుగూర్చేనా ఆందోళనంతా. ఇండోనీషియా తర్వాత మిగిలిఉన్న కాస్త ప్రతిష్టకూడా ఆ ఒక రాజులో లేబర్ ప్రభుత్వం గోల్పోయింది.

"అంతేకాక అన్నిటికన్నా బ్రిటిష్ ప్రజల గౌరవం ఏమవుతూంది అన్నది నాకు ముఖ్యం. అప్పటి కాలపులన్నీ కూడా బ్రిటిష్ సైనికులే జరిపారు. పోలీసులు వెనుకబడ్డారు. భారత సైనికులు ఎక్కడా కనిపించలేదు. సైన్యంలోకి ప్రాకుతున్న అసంతృప్తిని చూచి భయపడి, ఈవుద్యమ విధ్వంసన ప్రయత్నంలో భారత సైనికులను అధికారులు ఉపయోగించలేదని నాకు తెలిసింది."

ఈ తిరుగుబాటు ఎందుకు విఫలమయింది ?

కాని, భారత జాతీయ సంఘటనలో ఒక రోపముంది. కాంగ్రెస్ లీగు అనుచరులలో పెచ్చిని ఐక్యతతోపాటు, పైనున్న నాయకులలో ఐక్యతలేదు. కాంగ్రెసు లీగుల ఉన్నతస్థితి నాయకులు ప్రజల తిరుగుబాటును చూచి భయపడ్డారు; అధికారరీత్యా హర్తాళ్ళను, స్వచ్ఛాప్త సమ్మెను ఖండించారు. వారెంత నిషేధించినప్పటికీ ప్రజలందరి ఆమోదంతో సమ్మె, హర్తాళ్ళ జరిగాయి. రౌంగిపోమ్మని మూర్తిమే ఆ నాయకులు సలహా ఇచ్చారు. కాంగ్రెసు నాయకుడు పల్లభాయి పటేల్ సలహా తర్వాత జిన్నా సందేశమూ - వీనివల్లనే. నావికుల సమ్మె కేంద్రముటే ఫిబ్రవరి 23 తేదీ రౌంగిపోయింది. అప్పుడు ఆ సమ్మెకమిటీ ఇలా ప్రకటించింది. “మేముభారతదేశానికే రౌంగిపోతున్నాముకాని బ్రిటన్ కు కాదు.”

ఆ క్లిష్టసమయంలో ప్రజల తిరుగుబాటును సడిపేందుకు జాతీయ నాయకులు సిద్ధంగా లేరు. వందలకొలది మందిని చిరవిధచేసిన సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వోద్యోగుల హింసను గూర్చి ఆ నాయకు లొక్కమూట అసలేదు. కాని టిపాకిగుండ్లకు గురైన ప్రజలను హింసకు దిగజేసి ఖండించారు. సమ్మెను ఖండించడంలో “శాంతి ఉద్దేశాలకు ప్రతినిధి” అయిన సామ్రాజ్యవాదంలో నాయకులు చేతులు గరిపారు. “నాకా ఉళంలో త్రమిక్షణ ఉండాలన్న సేనాపతి అనిప్రాయాన్ని సేను బలపరుస్తున్నాను” అని పల్లభాయ్ పటేల్ ప్రకటించాడు. “హింసాకరమైన ఉద్దేశ్యం కోసం ఏర్పడిన హింసా ముస్లింల అపవిత్ర ఐక్యత” అని పేరుపెట్టి గాంధీజీ సమ్మెను ఖండిస్తూ ఇలా అన్నాడు.

“వారు పైనుండి క్రిందివరకూ ఏకమై ఉంటే నేను అర్థం చేసుకొని ఉందును. అలా జరిగిఉంటే భారతదేశాన్ని అల్లరి మూరకు అప్పగించినట్లయి ఉండేది. అలాంటి దుస్థితి పరిపర్వదశను చూట్టానికి నేను 125 ఏళ్ళు బ్రతకదలచుకో లేదు. ఆ జ్వాలల్లోపడి సరించిపోవడమే మంచిదనుకుంటాను”

జాతీయ నాయకుల్లో ఉన్న ఈ దౌర్బల్యాన్ని బ్రిటిష్ పాలకులు ర్వరిగా గ్రహించుకున్నారు. ఆ దౌర్బల్యాన్ని సంపూర్ణంగా ఉపయోగించు కోవాలనుకున్నారు. కాబట్టి బ్రిటిష్ రాయబారుల మెచ్చగడలన్నీ

కాంగ్రెస్ లీగు నాయకులను బట్టే ఏర్పరుచుకున్నారు. సామాన్య ప్రజలు తిరుగుబాటు చేస్తారేమో అన్న అనుమానాలూ, శాంతి పద్ధతుల్లో అధికారం తమ హస్తగత మవుతుంది అన్న ఆశలూ కాంగ్రెస్ లీగు నాయకుల్లో ఉన్నవి. కనుక, వానిని ఉపయోగించుకోవాలని బ్రిటిష్ రాయబారులు నిశ్చయించుకున్నారు. పీటన్నిటికన్న కాంగ్రెస్ - లీగు నాయకులలో ఉన్న పరస్పర విద్వేషాలనూ, విభేదాలనూ చాగా అవకాశంగా తీసుకోవడానికి బ్రిటిష్ రాయబారవర్గం సిద్ధమయింది.

విభజించి పాలించు

తన అధికారాన్ని రక్షించుకునేందుకు. భారతదేశంలో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యతత్వం మొదటినుంచీ “విభజించి పరిపాలించు” అనే సూత్రాన్ని సుసరించే ప్రవర్తిస్తోంది.

హిందూ ముస్లిం విద్వేషాలు. మతకలహాలు బ్రిటిష్ పరిపాలనలో ప్రత్యేక లక్షణాలుగా ఏర్పడి ఇటీవల అభివృద్ధి చెందుతూ వచ్చాయి.

1821 సంవత్సరములోనే, ఏషియాటిక్ రివ్యూ అనే పత్రికలో కర్నాటికన్ అనే పేరుతో ఒక బ్రిటిష్ ఉద్యోగి ఇలా వ్రాశాడు. “రాజకీయంగా. సైనికంగా మన భారతదేశ పాలనకు ‘విభజించు పాలించు’ అనే సూత్రమే, ఆదర్శంగా ఉండాలి.” మొరాదాబాదు సేనాని లెఫ్టినెంటు కర్నల్ కోక్ 19 వ శతాబ్ది మధ్యలో ఈ సూత్రాన్నిలా వివరించాడు :

“మన అదృష్టవశాత్తు వివిధ మతాలకు జాతులకు మధ్య ఉన్న విభేదాలను, మనం బాగా పురికోల్పేందుకే ప్రయత్నించాలి గాని, వానిని సమైక్యపరిచేందుకు ప్రయత్నించరాదు. ‘విభజించు పాలించు’ అనేది భారత ప్రభుత్వానికి ప్రధాన సూత్రంగా ఉండాలి.”

ప్రభుత్వ రికార్డుల్లో లార్డు ఎల్ఫిన్ స్టన్ 1859 లో ఇలా వ్రాశాడు.

“విభజించి పాలించు అనేది ప్రాచీన రోమన్లకు ఆదర్శ సూత్రం. ఆసూత్రమే మనకుకూడ ఆదర్శంగా ఉండాలి.”

భారతదేశ విషయాల్లో పండితుడైన సర్ జాన్ స్ట్రాచే 1888 లో ఇలా వ్రాశాడు.

“భారత దేశంలో, పరస్పర విరుద్ధభావాలు గల మతాలు చేరిఉండడమే మనకక్కడున్న కీలకస్థానమనేది యదార్థవిషయము : (సర్ జాన్ స్ట్రాచే, ‘ఇండియా’ 1888, 255 పేజీ)

“హిందూ మహమ్మదీయ మతాలవారిలో, ప్రభుత్వ విధానం పిద్యేష ఓజాలు నాటిందని” అనుమానం కలుగుతున్నట్లు రాంసే మాక్డొనాల్డు 1910 లో వ్రాశాడు.

భారత రాజ్యాంగ కార్యదర్శిగా పనిచేసిన లార్డు ఆర్చర్ 1926లో ‘టైముస్’ పత్రికలో రాస్తూ, “హిందూ జాతీయోద్యమానికి పోటీగా” ముస్లిములను ఉపయోగించేందుకు ప్రయత్నించడం బ్రిటిష్ అధికారుల విధానమని వెల్లడించాడు.

హిందూ ముస్లిం విభేదాలపై టైముస్ పత్రిక 1941 లో సంపాదకీయంలో ఇలా వ్రాసింది.

“విభేదాలన్నమాట వాస్తవం. ఆ విభేదాలన్నంతవరకు బ్రిటిష్ పరిపాలన తప్పదు” (టైముస్, జనవరి 21, 1941)

1909 లో సంకుచిత ఓటింగుపద్ధతితో రాజ్యాంగ సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టారు. అందుతోచాతే, మతాన్నిబట్టి నియోజకవర్గాలను ఏర్పాటు చేశారు, అభివృద్ధి నిరోధకమూ, ప్రజాస్వామ్య సూత్రవిరుద్ధమూ అయిన యాపద్ధతిని. మత ద్వేషాలను తీవ్రంగా రెచ్చగొట్టేందుకే ఏర్పాటు చేశారు.

అదే సమయంలోనే, కాంగ్రెస్ బలం పెరిగిపోతుండడం చూచి. దానికి పోటీగా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో ముస్లిముల ప్రత్యేక రాజకీయపార్టీ నిర్మాణాన్ని బ్రిటిష్ అధికారులు ప్రోత్సహించారు. అదే ముస్లింలీగు (1906 లో స్థాపింపబడింది.) అప్పుడు పైస్రాయిగా ఉన్న లార్డు మింటోచు, ఒక బ్రిటిష్ ఉద్యోగి ముస్లింలీగు స్థాపనగూర్చి ఇలా వ్రాశాడు:

“నేడొక బ్రహ్మాండమైన సంఘటన జరిగింది అన్నవార్తను తమకు తెలియజేస్తున్నాను. రాజకీయ చతురతకు ఈ సంఘటన నిదర్శనం. ఈ సంఘటన. భారతదేశాన్ని, భారతదేశ చరిత్రను చాల ఏళ్ళ వరకు మార్చివేయగలదు. రాజద్రోహకరమైన ప్రతిపక్షం (కాంగ్రెసు)తో చేతులు కలపకుండా, ఆరుకోట్ల ఇరవై లక్షల ప్రజలను (ముస్లిములను)

వేరుపరిచడమన్నమాటే ఇందుతో. (లేడీ మింటో, ఇండియా పేజీ 34 మింటో అండ్ మార్టీ ప్రచురణ 1934)

ఇటీవల రాజకీయాల్లో, కాంగ్రెసు ముస్లింలీగులకున్న విధేదాలను చక్కగా బ్రిటిష్ అధికారులు ఉపయోగించుకున్నారు.

కాంగ్రెస్, ముస్లింలీగులు

కాంగ్రెసు ముస్లింలీగుల ప్రస్తుత పరిస్థితి. పూర్వపురోజులకంటే. చాల ప్రాధానాంశములలో భిన్నంగాఉంది. కార్యక్రమంలో భేదమున్నప్పటికీ, ఈ రెండు సంస్థలుకూడ సామ్రాజ్యవాదంనుండి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కావాలనేదే ముఖ్యలక్ష్యంగా వుంచుకున్నవి. నేడే రెండు సంస్థలుగూడా రాజకీయ ప్రజాసంస్థలుగా తయారై నవి.

అరవై యేళ్ళనుండి అభివృద్ధిచెందిన జాతీయ కాంగ్రెసు, భారత దేశ జాతీయోద్యమంలో ప్రధాన సంస్థ. భారతదేశంలో పెద్ద రాజకీయ సంస్థ. యుద్ధానికి ముందు కాంగ్రెసు సభ్యత్వం అరవై లక్షలున్నాడు. చాల ఏళ్ళనుండి. ముఖ్యంగా పోయిన పాతికేళ్ళుగా భారత జాతీయ పోరాటానికి కాంగ్రెసు నాయకత్వం వహించింది. 1937 లోను, ఈసంవత్సరంలోను జరిగిన ఎన్నికలలో, జనరల్ నియోజకవర్గాలలో అత్యధిక స్థానాలు గెలిచింది.

కాంగ్రెసు మతసంస్థకాదు. మతకుల వివక్షత లేకుండా భారత దేశంలోని అన్ని వర్గాలకూ చెందిన సంస్థ ఇది (హిందువుల్లోకన్నా, ముస్లిముల్లో ఎక్కువ దుర్బలంగా ఉన్నమాట వాస్తవమయినప్పటికీ), దేశస్వతంత్రం, ప్రజాస్వామ్యం అనే సూత్రాలపై ఇదిఅందరికీ వేదికగా ఉన్నది. కాంగ్రెసు ఆదర్శాలివి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం; అందరు పౌరులకు సమానహక్కులతో వయోజన ఓటింగుతోటి ప్రజాస్వామ్య పరిపాలన; విశాలమైన రాష్ట్ర స్వపరిపాలనతో భారతదేశ ఐక్యత; అల్పసంఖ్యాక వర్గాలన్నిటియొక్క సంస్కృతికి రక్షణలు; మతస్వాతంత్ర్యం మతసమస్యలలో ప్రభుత్వ తటస్థ విధానం; అభ్యుదయకరమైన సంఘ సంస్కరణ కార్యక్రమం. ఇవి తనలక్ష్యాలుగా కాంగ్రెసు ప్రకటించింది. కాంగ్రెసుకు సామాన్య ప్రజల బలముంది. కాని, నాయకత్వంమాత్రం ధనవంతులు మొదలయిన ఉన్నత వర్గాలనుండి వచ్చినది. కాంగ్రెసు నాయకత్వంలో పెద్దపారిశ్రామికాధికారులకు ఎక్కువపలుకుబడి ఉంది.

గరి పదేండ్లలో భారత ముస్లిములలో ముస్లింలీగు ప్రధానస్థానం లభించింది. అంతకుక్రితం ఇది చాల సంకుచితమైన ముస్లింఘాస్వాముల నవాబుల సంస్థగా ఉండేది. 1927 లో కూడా ముస్లింలీగు సభ్యుల సంఖ్య 1330 మాత్రమే. కాని ఇటీవల ఇందులో 20 లక్షల సభ్యులు చేరినట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ ఏడుజరిగిన ఎన్నికలలో, కేంద్రశాసనసభలో అన్ని ముస్లిం స్థానాలు లీగుకే వచ్చాయి. రాష్ట్ర శాసనసభల్లోని మొత్తం 507 ముస్లిం స్థానాలలో 447 స్థానాల్లో లీగేగెలచింది. (కాంగ్రెసు ముస్లింములు ఒక్క సరిహద్దురాష్ట్రంలో తప్ప, ఎక్కడా ముందుకురాలేదు.) అందువల్ల భారత దేశంలోని ముస్లిములలో బలవత్తరమైన రాజకీయసంస్థగా ముస్లింలీగు ఏర్పడింది. ముస్లింలీగుకు మరమే ప్రాతిపదికగా ఉన్నప్పటికీ, నాయకత్వం ముస్లింఘాస్వాముల అధికారంక్రిందనే ఉన్నప్పటికీ, తాననుసరిస్తున్న ప్రజల్లో ప్రజాస్వామిక భావాలు బలంగా తలసూపాయి. సాంఘిక ఆర్థిక హక్కులను వారు బాహుటంగా ప్రకటించసాగారు.

ముస్లింలీగు. సంపూర్ణ స్వతంత్ర లక్ష్యన్ని 1940 నుండి పాకిస్తాన్ ఆదర్శాన్ని ప్రకటించింది. వాయవ్యంలో పంజాబు, సింధు, సరిహద్దు, బెలూచిస్తానాలను, ఆగ్నేయంలో బెంగాలు, అస్సాములను చేర్చి ప్రత్యేక ముస్లిం స్వతంత్రరాజ్యంగా లేక రాజ్యాలుగా ఏర్పాటుచేయాలని లీగుకోరుతున్నది. ముస్లింజనాభా 9 కోట్ల 40 లక్షలలో 5 కోట్ల 90 లక్షలమంది ఈపాకిస్తాన్ అనే ప్రాంతంలో నివసిస్తున్నారు, అంటే నూటికి 55 మంది ఇక్కడున్నారు. మిగతా ప్రాంతాలలో 3 కోట్ల 50 లక్షల ముస్లిములు అంటే అయిదింట రెండువంతులు ఉండిపోతారు. బాగా కలసిపోయివున్న హిందూ-ముస్లింల మతసమన్వయను, ప్రాంత విభజన ద్వారా పరిష్కరించడం ఎంత పరిమితంగా ఉంటుందో ఇందువల్ల స్పష్టమవుతున్నది.

భారతదేశంలోని మూడవ ప్రధాన రాజకీయపక్షం, కమ్యూనిస్టు పార్టీ. బలంలో కాంగ్రెసు లీగుల తర్వాత కమ్యూనిస్టుపార్టీయే వస్తుంది. కాని, కాంగ్రెసు లీగులకంటే ప్రస్తుతం చిన్నది. పెద్ద పట్టణాలలోని కార్మికవర్గంలోను, కొన్ని ప్రాంతాల రైతువర్గంలోను ప్రధానంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీకి బలమున్నది. 850,000 సభ్యత్వం గల అలిండియా ట్రేడుయూనియన్ కాంగ్రెసులోను, 800,000 సభ్యత్వంగల రైతు

సంఘంలోను కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రధానపాత్ర వహిస్తున్నది. కాని భారత దేశంలో ప్రధాన రాజకీయపార్టీలైన కాంగ్రెసు ముస్లింలీగులతో దేశం మొత్తంమీదున్న పలుకుబడిలో సరిపోలే స్థితికి కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఇంకా రాలేదు.

పాకిస్తాన్ - జాతీయ స్వయం నిర్ణయం

కాంగ్రెస్ కూ ముస్లింలీగుకూ ప్రధానంగా పాకిస్తాన్ సమస్యపై భేదాభిప్రాయం ఏర్పడింది. కాంగ్రెస్ భారత దేశం ఏకంగా ఉండాలంటున్నది. భారతదేశంలోని వాయవ్య ఆగ్నేయప్రాంతాల్లో పాకిస్తాన్ - ముస్లిం స్వతంత్రరాష్ట్రం ఏర్పడాలంటుంది, ముస్లింలీగు.

పాకిస్తాన్ విషయం భారతదేశంలో తీవ్ర కఠినవిమర్శలకు గురవుతున్నది. సరియైన విమర్శలకు తావున్నమాట వాస్తవం. అందులో సందేహంలేదు. అభ్యుదయకర దృక్పథంతో చూస్తే భారత దేశం ఏకముగా ఉండడం అభిలషించవలసిందే. విభజించడం అభివృద్ధి నిరోధక కార్యక్రమం. అదిగాక మతాన్నిబట్టి జాతీయ నిర్ణయించడం మతద్వేషాలకు దోహదంచేస్తుంది. అందులో భారత దేశం అంతటా హిందువులూ ముస్లిములూ మిశ్రమంగా ఉన్నారు. కాబట్టి ఇది ఆచరణసాధ్యమా అనేది సందిగ్ధమైన విషయం. ఆప్రాంతాల్లో నివసించే ప్రజలే తమ భవిష్యత్తు నిర్ణయించుకోవాలి. అనే స్వయం నిర్ణయసూత్రాన్ని అంగీకరించక పోవడం ఏమాత్రం సమర్థించలేము. (కాంగ్రెసుకూడ. జాతీయ స్వయంనిర్ణయ సూత్రాన్ని విడిపోయే హక్కుతో పాటు నిరాకరిస్తున్నదనే సంగతి గమనించదగ్గ అంశం)

కాని, పాకిస్తాన్ నినాదాన్ని ప్రజానీకం అధికంగా బలపరచడం చూస్తే. భారత రాజకీయ జీవితంలో ఒక నూతన అంశం బయలుదేరుతున్నట్టు కనిపిస్తుంది.

కొత్తగా రాజకీయ రంగంలో ప్రవేశించిన ఈఅంశం ఏమంటే. భారత ప్రజలు వివిధ జాతులకు చెందినవారన్నదే. సామ్రాజ్యవ్యతిరేక పోరాటంలో భారత ప్రజల ఐక్యతగాని, భావిస్వతంత్ర భారతదేశఐక్యతగాని భారత ప్రజలందరూ ఒకేజాతికి చెందిన వారని రూఢి చేసేందుకు పనికిరాదు. సోవియట్ ప్రజలందరూ ఒకే జాతికి చెందినవారనడం ఎలా

పొసగదో, భారత ప్రజల సంగతీ అంతే. పఠాన్ కూ, సిక్కు కూ, బెంగాలీకి ముఖానికి మధ్య పెద్దతేడాలున్నవి. వారికి ప్రత్యేక జాతిలక్షణాలు. ప్రత్యేక సంస్కృతులు, భాషలు, సంప్రదాయాలు వేరువేరుగా ఉన్నవి. భారతదేశంలో ఇలాంటి విభిన్న జాతులు 17 ఉన్నట్లు అంచనా వేస్తున్నారు. (వాషింగ్టన్ సంస్కృతిలో భిన్నమైన ప్రజాసముదాయాలుగా వీనిని కాంగ్రెసు గుర్తించింది.) జాతీయోద్యమం ప్రారంభదశలో ఈ విభేదాలు అంత ప్రాముఖ్యంగా కనుపించలేదు. కాని, నూతనంగా రాజకీయచైతన్యం పొందుతున్న ప్రజాసామాన్యంలోనికి, జాతీయోద్యమం వ్యాపించేకొద్దీ ఈ విభేదాలు ప్రధానం కాసాగినవి. సంయుక్త ఉద్యమంలోని భాగాలుగానే. తమజాతి నిజభావప్రకటనకు ఓయిండాని ఆయా జాతి ప్రజలు వాంచిస్తున్నారు. ఈఅంశాన్ని స్టాలిన్ 1912 లోనే గుర్తించి ఇలా వ్రాశారు.

“పెట్టుబడిదారీ విధానం అభివృద్ధి చెందడంతోపాటు, అంతవరకు అణగిఉన్న అసంఖ్యాకజాతులు, భారతదేశంలోకూడ బయలుదేరగలవు.”

ఈజాతి చైతన్యాన్ని, పాకిస్తాన్ నినాదం ప్రత్యక్షంగా ప్రకటించడంలేదు. పాకిస్తాన్ ఆశయం ముస్లిం స్వరంత్ర రాజ్యమేగాని, జాతీయ స్వయంనిర్ణయం కాదు. కాని, ముస్లిం అధికసంఖ్యాక రాష్ట్రాల్లో పాకిస్తాన్ నినాదాన్ని ప్రజలు బలపరచడంచూస్తే, అసమగ్రరూపంలోనైనాసరే ఈ జాతీయ చైతన్యం అందులో ప్రతిబింబిస్తున్నట్టు కనిపిస్తుంది.

సోవియటు రహ్యలోలాగా, జాతీయ స్వయంనిర్ణయ సూత్రాన్ని అమలుజరపడం ద్వారానే. భారతదేశంలోని ఈ సమస్యలన్నీ ఆఖరుకు పరిష్కరింపవలసి వస్తుందేమో. ఈ సూత్రాన్ని వేరుపడే హక్కుతో పాటు గుర్తిస్తే, భారతదేశం విభజింపబడితే మంచిదని అభిప్రాయపడినట్టుకాదు. కాని ఏ ఐక్యత అయినా అందరి ఇష్టంపించనే ఏర్పడాలి. స్వయంనిర్ణయ సూత్రాన్ని గుర్తించినట్లయితే, ఆయాజాతి ప్రజలు తమ భవిష్యత్తును స్వేచ్ఛగా నిర్ణయించుకుంటారు. ఆ స్వేచ్ఛా ప్రాతిపదికపైనే అఖిలభారత మూనియన్ లోనికి వారుచేరవలపుతుంది. కాంగ్రెసుకూ లీగుకూ మధ్య ఉన్న విభేదాలను పరిష్కరించేందుకు భారత కమ్యూనిస్టు

పార్టీ ఈ కార్యక్రమాన్ని చెబుతున్నది. ఈ ప్రాతిపదికమీద, కాంగ్రెస్ లీగ్ ఐక్యత ఏర్పడాలని కమ్యూనిస్టుపార్టీ కోరుతున్నది.

ఈ సమస్యలన్నీ భారతీయులే పరిష్కరించుకోవలసిన సమస్యలు. ఈ సమస్యలన్నీ, భారతరాజకీయాల ఆంతరంగిక సమస్యలు. ఈ సమస్యలపై తమకిష్టంవచ్చిన పరిష్కారాన్ని బలవంతంగా రుద్దడానికి బ్రిటిష్ ప్రజలకేమీ హక్కులేదు. స్కాచ్ ప్రజలు స్వయంనిర్ణయహక్కు కావాలంటే, భారతీయప్రజ లేదైనా నిర్ణయం ఎలా ఇవ్వలేరో ఇదీ అంతే. ఈ ఆంతరంగిక సమస్యలను సాకుగాతీసుకొని, భారత స్వతంత్రాన్ని, నిరాకరించరాదు. 80 ఏళ్ళక్రితం అమెరికాలో, ఉత్తరభాగంలోని ప్రజలు ఏకంగా ఉండాలని పట్టుబట్టారు. దక్షిణరాజ్యాలువారు వేరుపడాలని పట్టుబట్టారు. వీరి విభేదాలు తీవ్రమై అంతర్యుద్ధం వచ్చేటట్టు కనిపించింది. కాని, ఆకారణంవల్ల అమెరికా స్వతంత్రంగా ఉండవలసివేదని, ఎవరూ సలహాయివ్వలేదు.

ఏమైనప్పటికీ, బ్రిటిషు రాయబారులు ఈదృష్టితో సమస్యను పరిష్కరింప బూనుకోలేదు. కాంగ్రెస్-లీగులమధ్యనున్న విభేదాలను పురస్కరించుకొని నిజమైన భారత స్వతంత్రం రానీకుండా చాటరాని అడ్డంకులు కల్పించేందుకే బ్రిటిషు రాయబారులు ఎత్తులు వేసినారు.

బ్రిటిష్ రాయబారుల ఎత్తుగడలు

ప్రారంభంనుంచీ, బ్రిటిష్ రాయబారులు కాంగ్రెసు లీగు విభేదాల మీద ఆధారపడి తమ ఆట సాగించారు. దురదృష్టవశాత్తు, కాంగ్రెసు లీగు నాయకులు బ్రిటిష్ రాయబారుల ఆటకే అనుకూలించారు. ఇవ్వరూ ఏకంగా నిలబడి. భారతదేశాన్ని స్వతంత్రంగా ప్రకటించమని, ఆంతరంగిక సమస్యలన్నీ బ్రిటిష్ జోక్యంలేకుండా భారతీయులే తమంతతామే పరిష్కరించుకోవాలని కోరడంమానివేసి కాంగ్రెసు అంతట కాంగ్రెసు-లీగు అంతట లీగూ ప్రత్యేకంగా రాయబారులుసాగించారు. ఎవరిమట్టుకువారు తమ ఆశయానికి బ్రిటిష్వారి తోడ్పాటు సంపాదించుకోవాలని చూచారు.

ఇలా మూడునెలలు దీర్ఘంగా సంప్రదింపులు సాగాయి. కాంగ్రెసు లీగులను రాజీచేసేందుకు బ్రిటిష్ రాయబారులు పెద్ద మనుషుల్లాగా మధ్యవర్తి స్థానం ఆక్రమించారు. కాంగ్రెసు లీగు యుద్ధంలో, పెద్ద పరిష్కార

రిక్తంగా బ్రిటిష్ రాయబారులు తమ్ము ప్రదర్శించుకున్నారు. ఏమీ రాజీ పొసగనందువల్ల, సిమ్లాలో మూడుపార్టీల సమావేశం (మే 5-12) ఏర్పరచి, ఆ చర్చలకు ప్రాతిపదికగా తాము కొన్ని ప్రతిపాదనలు చేశారు. ఈ సమావేశంకూడ విఫలం కాగా మే 16 వ తేదీ బ్రిటిష్ రాయబారులు తామే ఒక అవార్డును ప్రకటించారు. ఆ తర్వాత తాత్కాలిక ప్రభుత్వ నిర్మాణంగూర్చి ఎన్నాళ్ళో సంప్రతింపులు సాగించారు. ఏమీ పరిష్కారం కుదరలేదు, తిరిగి బ్రిటిష్ రాయబారులు తాత్కాలిక ప్రభుత్వ నిర్మాణంగూర్చి తామే ఒక అవార్డును జూన్ 16 వ తేదీన ప్రకటించారు. కాని ఇది విఫలమయిపోయింది. ముస్లింలీగు రెండు అవార్డులను అంగీకరించింది. తాత్కాలిక ప్రభుత్వ నిర్మాణంపై ఇచ్చిన రెండో అవార్డును కాంగ్రెసు నిరాకరించింది. (కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు కేవలం హిందువులే ఉండాలని అవార్డులో సూచన) రాజ్యాంగ నిర్మాణసభలో మాత్రం పార్లొనడానికి కాంగ్రెసు అంగీకరించింది. ఇలా ఆఖరుకు, ప్రధాన సమస్యలేమో అలాగే ఉండిపోయాయి. తమ తగాదాను ఇంకా కొనసాగించేందుకే. కాంగ్రెసు, లీగు రాజ్యాంగ నిర్మాణసభలో ప్రవేశించేందుకు అంగీకరించాయి,

ఇంతకూ, ఈ పరస్పర విరుద్ధ రాయబారాలవల్ల కలిగిన ఫలితమేమిటి? ఆఖరు ఫలితం బ్రిటిష్ అవార్డు.

కాంగ్రెసు లీగులకు మధ్య తీర్పురాని విభేదాలున్నవని, ప్రపంచానికి ప్రదర్శించడంలో బ్రిటిష్ రాయబారుల ఎత్తులు ఫలించాయి. ఇక ఉన్న పరిష్కారమార్గమల్లా ఒక్క బ్రిటిష్ అవార్డేననేందుకు పునాది వేశాయి. వాస్తవస్థితిలో, మూడవపార్టీ ఉన్నందువల్లే కాంగ్రెసు లీగు విభేదాలు పరిష్కరించ సాధ్యంకాలేదు. ఆఖరు నిర్ణయం తమ చేతిలో నుంచుకొని, బ్రిటిష్ పాలకులు ఎన్నాళ్ళుంటారో, అంతవరకు ఇది తప్పదు. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో, కాంగ్రెసు లీగు నాయకులు ఏమిటో తాము సంప్రదించుకొని సమాధానానికి రాలేరు. తమ తమ వాంఛాపూర్తికోసం, అసలు పాలకులను తమపై పు మరల్చుకోవాలని ఎవరంటబవారు ప్రయత్నించడం తప్పనిసరి అవుతుంది. ఈపద్ధతిని బ్రిటిష్ రాయబారులు ఆచరణలో వాగా ప్రోత్సహించారు. ఒకతూరి ఒకరిని, మరొకతూరి ఇంకొకరిని బలపరుస్తూవచ్చారు. మధ్యవర్తులద్వారా పరోక్షమార్గాలద్వారా పీరికి కొన్ని

వారికికొన్ని ఆశలు, బెదరింపులు, రాజీపద్ధతులు ఒకదాని కొకటి సంబంధం లేకుండా సూచిస్తువచ్చారు, ఇలాంటివన్నీ ఓ వలలాగ తయారై అవి చివరికి కాంగ్రెస్-లీగుపార్టీలను ఉక్కిరిబిక్కిరిచేశాయి. ఇందువల్ల ఏర్పడిన ఫలితమేమంటే ఈతగాదాలేమీ తెలియని అమాయకుల్లాగా కూచోనే బ్రిటిషుపాలకులు, ఆఖరున వారిద్దరిపై ఓ అవార్డును విధిందగల కీలక స్థానాన్ని ఆక్రమించుకోగలిగారు. తమస్థితిని బలిష్ఠం చేసుకోగలిగారు.

'అవార్డు' అనే పదాన్ని తొలుత అధికారులు ఉపయోగించలేదు. కాని తర్వాత క్రమంగా వారుచేసిన వివరణలు వ్యాఖ్యానాలుబట్టిచూస్తే, బ్రిటిషురాయబారుల ప్రకటన అవార్డేనని స్పష్టపడిపోయింది. మే 16 న పెలువడిన ప్రకటన (రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ ప్రణాళిక) ఏభారతీయ రాజకీయసంస్థ కార్యప్రణాళికాకాదు. బ్రిటిషు రాయబారులయొక్క, బ్రిటిషు మంత్రాంగంయొక్క కార్యప్రణాళికే అది. రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ నిర్మాణం, కార్యక్రమం, రాష్ట్రాల గ్రూపింగులు, సంస్థానాధీశ్వరుల పాత్ర మొదలైన వానినిగూర్చి ఆ బ్రిటిష్ ప్రణాళికలో ఉన్న నిర్ణయాలన్నీ, కేవలం బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం మాత్రమే చేసిన నిర్ణయాలే. కాని ఏ భారతీయనాయకుడుగాని, ఏ భారతీయసంస్థగాని తయారు చేసినవికాదు. ఈనిర్ణయాలను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం భారతీయులపై రుద్దింది. మే 15 న తేదీ బ్రిటిష్ రాయబారులు ఘరొక అనుబంధ ప్రకటనచేశారు. అందులో 'ఈ ప్రణాళిక మొత్తంగా' అంగీకరిస్తే అంగీకరించాలి, లేదా మొత్తంగా నిరాకరించాలని. ఇందులో ఏ సవరణలూ చెయ్యవీలులేదని బ్రిటిష్ రాయబారులు స్పష్టం చేశారు.

కాబట్టి: భారతదేశ విషయమై తయారుచేసిన ఈ ప్రణాళిక, తమ దేశంకోసం భారతీయులు తయారుచేసుకొన్న ప్రణాళికకాదు. భారతదేశం కోసం, సిద్ధపరచి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ అధికారంతో భారతదేశంపై ఈ ప్రణాళికను రుద్దుతున్నారు. ఈ ప్రణాళికలోని షరతులను, భారతదేశంలోని చాల రాజకీయ పార్టీలు తీవ్రంగా నిరసిస్తున్నవి.

బ్రిటిష్ రాయబారుల ప్రణాళిక

బ్రిటిష్ రాయబారులు మే 16 తేదీ చేసిన ప్రకటనలోను (సలహాలు నిర్ణయాలు కూడ) తర్వాత ప్రకటనల్లోను ఉన్న ప్రణాళికలోని ముఖ్యాంశాలను క్రింద సంగ్రహంగా చూపుతున్నాను :

1. బ్రిటిష్ ఇండియా సంస్థానాలు కలిపి అఖిల భారత యూనియన్ ఏర్పడాలి. ఆ యూనియన్ క్రింద. విదేశాంగ, రక్షణ, రవాణాశాఖలు, ఈ శాఖల పాలనకు అవసరమైన డబ్బు సమకూర్చుకునే అధికారమూ ఉంటాయి.

2. బ్రిటిష్ ఇండియా రాజ్యాంగం మూడు భాగాలు పద్ధతిలో ఉంటుంది. అవి — 1 అఖిల భారత యూనియన్. 2 రాష్ట్రాల గ్రూపులు. 3 రాష్ట్రాలు.

3. రాష్ట్రాల గ్రూపులు ఈక్రింది విధంగా ఏర్పడతాయి.

(ఎ) హిందువులు అధికంగా ఉన్న ప్రాంతం (మద్రాసు బొంబాయి, యు. పి., బీహారు, సి. పి., ఒరిస్సా రాష్ట్రాలు.)

(బి) ముస్లింలు అధికంగా ఉన్న వాయువ్యప్రాంతం : (పంజాబు, సరిహద్దురాష్ట్రం, సింధు, బెలూచిస్తాన్).

(సి) ఈశాన్యంలోని ముస్లింలు, అధికంగా ఉన్న ప్రాంతం (బెంగాల్, అస్సాం రాష్ట్రాలు).

ప్రారంభంలో ఈ గ్రూపులు విధిగా ఏర్పడాలి. కొత్త రాజ్యాంగ చట్టం తయారయి, అచట్టాన్ని అనుసరించి మొదటి ఎన్నికలు జరిగి తర్వాత రాష్ట్రాలు, గ్రూపులనుండి విడిపోవచ్చును. లేదా ఇంకొక గ్రూపులోకి చేరవచ్చును.

4. 389 సభ్యుల రాజాంగ నిర్మాణ సభ

292 మంది సభ్యులు. ఇపుడున్న రాష్ట్ర శాసనసభల నుండి, మతప్రాతిపదిక మీద పరోక్షంగా ఎన్నుకోబడాలి. జనాభానుబట్టి ముస్లిములకు ముస్లి మేతరులకు స్థానాల సంఖ్య నిర్ణయిస్తారు. (పంజాబులో సిక్కులకు కూడ స్థానాలు ప్రత్యేకించారు.)

93 సంస్థానాధిపతుల ప్రతినిధులు.

భారత యూనియన్ రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ, సంపూర్ణ సమావేశంలో, యూనియన్ రాజ్యాంగచట్టాన్ని మాత్రమే.

తయారు చేస్తుంది; ప్రధాన ము సమస్యలు రేకెత్తించే ఏ ఏర్పాట్లను
నముగాని చేయాలంటే, రెండు ప్రధాన మతాల సభ్యులలో
మెజారిటీ అంగీకరించాలి.

ఆచారాష్ట్ర వర్గాల ప్రతినిధులు ప్రత్యేకం సమావేశమై,
గ్రూపులకు, రాష్ట్రాలకు రాజ్యాంగచట్టాలను తయారుచెయ్యాలి.

5. సంస్థానాలు అఖిలభారత యూనియన్లో, సంస్థానాలు
ఏప్రాతిపదికపై సహకారం చేయాలనే విషయం స్వేచ్ఛాపూర్వక
మైన సంప్రతింపులతో నిర్ణయించుకోవాలి.

భారతదేశం స్వతంత్రమవుతూనే సంస్థానాలపై కేంద్రప్రభు
త్వానికున్న అధికారాలు రద్దవుతాయి.

6. మైనారిటీలరక్షణ మైనారిటీలకు తగురక్షణ ఇవ్వాలి.
రాజ్యాంగచట్టాన్ని బ్రిటన్ ఆమోదించడం, భారతదేశ స్వతంత్రం
ఈషరతుపై ఆచారపడిఉంటుంది.

7. బ్రిటిష్-భారతదేశ సంధి రాజ్యాంగచట్టాన్ని ఆమో
దించడం. భారతదేశం స్వతంత్రంకావడం మరొక షరతుపైకూడ
ఆచారపడుతుంది. “అధికారం మార్చడంవల్ల ఏర్పడే అంశాలను
పరిష్కరించుకునేందుకు వీలుగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంతో సంధి
చేసుకొనేందుకు భారతదేశం ఇష్టపడాలి.”

8. తాత్కాలికదశ - వైస్రాయి కార్యవర్గ పునర్నిర్మాణ
మనే పునాదిపై ప్రధానరాజకీయ పార్టీలతోద్పాటుగల తాత్కాలిక
ప్రభుత్వాన్ని వైస్రాయి నిర్మించవలసిందని బ్రిటిష్ రాయబారుల
సలహా.

ఈ తాత్కాలిక దశలో ఇప్పుడున్న రాజ్యాంగచట్టం ప్రకా
రము ప్రభుత్వాధికారం బ్రిటన్ చేతులోనే ఉంటుంది. “భారతదేశ
రక్షణకు ఆఖరుబాధ్యతను” వహిస్తూ. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పెత్తనం
క్రింద బ్రిటిష్ సేనాక్రమణ యధాప్రకారంగా ఉంటుంది.

ఇది స్వతంత్రమా ?

ఈ ప్రణాళిక భారతదేశానికి స్వతంత్ర మిస్తున్నదా ? తాత్క

లిక దశలో స్వతంత్రం లేదనేది బహిరంగంగానే కనిపిస్తోంది. నింకు శాధికారంతో వైస్రాయి ఉండనే ఉంటాడు. ప్రస్తుతం గిమంది ఉద్యోగులలో - 6 బ్రిటిష్ వారు 2 భారతీయులు - ఏర్పడిన 'మధ్యంతర ప్రభుత్వానికి భారతదేశ పరిపాలనను వదలివేసి, బ్రిటిష్ రాయబారులు ఇంగ్లాండుకు బయలుదేరారు. ఇంకొక దశలో, భారత రాజకీయ పార్టీల ప్రాతిపదికపై 'తాత్కాలిక ప్రభుత్వం' ఏర్పాటు చేయించు. కాని అప్పటికికూడ అదికేవలం పునర్నిర్మితమైన వైస్రాయి కార్యనిర్వాహకవర్గం మాత్రమే అవుతుంది. అవసరమైతే ఉపయోగించేందుకు వీటో అధికారం, కార్యవర్గ నిర్ణయాలను త్రోసిరాజనగల అధికారాలు వైస్రాయి చేతిలో ఉంటాయి. బ్రిటిష్ నైన్యాల ఆక్రమణ చెక్కుచెదరదు. ఈ బ్రిటిష్ నైన్యం బ్రిటిష్ సర్వాధికారాల నీడలో రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ, తన కార్యక్రమం సాగించవలసి ఉంటుంది.

ఈ తాత్కాలిక దశ ఇన్నాళ్ళుంటుందనే సూచనేదీలేదు. లఖరు గడువును నిర్ణయించలేదు. రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభ సరిగా పనిచేయక పోయినా, లేక ప్రతిష్టంభన ఏర్పడినా, సభ విచ్ఛిన్నమైనా ఈ తాత్కాలిక దశ చాలాకాలం సాగవచ్చు. సంశయాత్ములైన కొందరు ఉద్యోగులు, రికార్డుల్లో వ్రాయలేదుగా? ఈ తాత్కాలికదశ 20 ఏళ్ళుంటుందని ఆశపడుతున్నామని చెప్పారు.

భవిష్యత్తు సంగతేమిటి ?

బ్రిటిష్ రాయబారుల ప్రయాణసమయంలో, మార్చి 15న అట్లీచేసిన ప్రసంగాన్ని. ప్రపంచంలోని పత్రికలు పెద్ద పెద్ద శీర్షికలతో ప్రచురించాయి. భారతదేశానికి 'స్వతంత్రాన్ని ఇచ్చివేశాడని వ్రాశాయి. అసలు అట్లీ చెప్పినది ఇందుకు భిన్నంగా ఉంది. ఆయనిలా అన్నాడు :

“తన భావి రాజ్యాంగచట్టం ఎలా ఉండాలో, ప్రపంచంలో తన స్థానమేమిటో భారతదేశమే నిర్ణయించుకోవాలి.... భారతదేశం బ్రిటిష్ కామన్వెల్తులో ఉండేందుకు నిర్ణయిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.... కాని, అలా కాకుండా స్వతంత్రంగా ఉండాలనుకుంటే - భారతదేశానికి అలా నిర్ణయించుకునే హక్కున్నదని మన అభిప్రాయం - ఎంత సులువుగా సునాయాసంగా అధికారం భారతీయులకు మారేట్లు సాయపడడం మన ధర్మం.”

ఈ ప్రకటన, విపరీతమైన నూతన విధాన నిర్వచనమని, భారత దేశానికి, బ్రిటనుకూ మధ్య ఉన్న సంబంధాలలో నవీన దృక్పథానికిది నిదర్శనమని పత్రికలు స్తుతించాయి. ఈ ఊహామాత్రమైన వాగ్దానం నిజంగా నూతన ప్రభుత్వ విధానం కానేకాదు. బోరీల పెత్తనం క్రింద ఉన్న పాతమంత్రివర్గం ఆమోదించిన 1942 ప్రతిపాదనల్లోనే ఈ అంశం ఉంది.

“భారత దేశంలో స్వపరిపాలన సాధ్యమైనంత త్వరలో ఏర్పడేందుకు, ఒకకొత్త ఇండియన్ యూనియన్ నిర్మించేందుకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోదలచుకున్నది. ఆకొత్త భారత యూనియన్ కు అధినివేశాలకున్న సంపూర్ణమైన ప్రతిపత్తి ఉంటుంది. ఆ యూనియన్ కు తానుకావాలంటే బ్రిటిష్ కామన్వెల్త్ నుండి విడిపోయే హక్కు కూడా ఉంటుంది.”

ఈ వాగ్దానం భారత దేశానికి స్వతంత్రమివ్వడంతో సమానమవుతుందా?

స్వతంత్రమంటే, దేశంయొక్క సంపూర్ణస్వతంత్రాన్ని గుర్తించాలి. ఆదేశప్రజలు తమంతట తామే స్వేచ్ఛగా తమ ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనాలి; ఆ ప్రతినిధులే ఆదేశ రాజ్యాంగచట్టాన్ని నిర్మించాలి.

కాని, ఇక్కడీ పద్ధతిని తల్లక్రిందులు చేశారు. స్వతంత్రాన్ని కోరుకునే హక్కు భవిష్యత్తులో ఎప్పుడో ఉంటుందని ఏదో ఊహామాత్రమైన వాగ్దానం మాత్రమే ఇక్కడుంది.

ఈ ఊహామాత్రమైన హక్కుకూడ నియమాలతో, షరతులతో పరిమితం చేయబడింది. (మైనారిటీలరక్షణ, బ్రిటిషు ఇండియన్ సంధి వీనికి ఒప్పుకొంటేనే స్వతంత్రం.) ఆ షరతులనుకూడ స్వతంత్రం గుర్తించకముందే భారతీయులు పరిపూర్తిచేయాలి. ఆ ఊహాప్రాయమైన హక్కుకూడ, ప్రజాస్వామ్యసూత్రాలపై ఎన్నుకోబడిన ప్రజాప్రతినిధులు కూడ ఉపయోగించరు. కేవలం ప్రాతినిధ్యంలేని ప్రజాస్వామ్యసూత్ర విరుద్ధమైన రాజ్యాంగసభే ఆ హక్కును ఉపయోగించాలి. ఆ రాజ్యాంగ సభ ఎలా నిర్మింపబడాలో, ఎలా కార్యక్రమం నడపాలోగూడ ముందే నిర్ణయించివేశారు. బ్రిటిషు అధికారులు, ఆసభ అభివృద్ధినిరోధక ధోరణిలో ఉండేట్టు ప్రాతినిధ్యం ఏర్పరచారు. బ్రిటిషు కీలుబొమ్మలైన నిరం

కుశసంస్థానాధిపతులు, ఆసభలో నాలుగోవంతు స్థానాలను తమచేత నుంచుకుంటారు.

ఇది కేవలం నామమాత్రమైన స్వతంత్ర 'వాగ్దానం' మట్టుకే.

ఇందులో ప్రజాస్వామ్యం శూన్యం

బ్రిటిష్ ప్రణాళిక ననుసరించి ఏర్పడబోయే రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభను 'ప్రజాపరిషత్తు' అంటున్నారు. ఇలా అనడం పదాలను దుర్వినియోగం చేయడమే.

రాజ్యాంగచట్టం నిర్మించేందుకు. ప్రజాస్వామ్య సూత్రప్రకారం ఎన్నుకొనిబడిన ప్రజా ప్రతినిధుల సర్వ స్వతంత్ర సభను మాత్రమే 'ప్రజా పరిషత్తు' అని ప్రపంచమంతా వ్యవహరిస్తారు. ఇప్పుడు బ్రిటిష్ ప్రణాళికలో ఉదహరించిన రాజ్యాంగసభ, ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులపై ఏర్పడింది కాదు; ఆ సభకు సర్వాధికారాలులేవు.

ఆలస్యమవుతుందన్న సాకుతో వయోజనవోటింగు హక్కును లేకుండా చేశారు. వోటర్ల జాబితాలు తయారుచేసి, వాటినిబట్టి ఎన్నికలు జరపాలంటే రెండేళ్ళు పడుతుందని అధికారులవాదం. పట్టణాలన్నిటా పూర్తిగా రేషన్ జాబితాలు ఉన్నాయి. వానిద్వారాను, గ్రామాల్లో గ్రామ కమిటీల ద్వారాను వయోజనవోటర్ల జాబితాలు తయారుచేయాలంటే ప్రజల సహకారంతో చాల త్వరగా తయారుచేయవచ్చునని భారతీయులంటున్నారు. కాని ఆ ఉద్దేశ్యముండాలి.

అలాకాకుండా ఈ 'ప్రజాపరిషత్తు'ను పరోక్షంగా శాసన సభల నుండి ఎన్నుకుంటున్నారు. ఆ రాష్ట్ర సభ్యుల ఓటింగే అతిసంకుచితమైంది. కేవలం జనభాలో నూటికి 11 మంది మాత్రమే శాసన సభలకు ఓటర్లుగా ఉన్నారు.

అదిగాక ఈ 'ప్రజాపరిషత్తు' మతప్రాతిపదికమీద ఎన్నికలు జరుగుతాయి. ఆయా మతాలకు ఇన్ని స్థానాలని ముందుగానే ఏర్పాటుచేశారు అంటే కావలసినంత మత విద్వేషం ఉంటుందని గ్యారంటీ ఇచ్చారన్నమాట.

సంస్థానాధి పతులకు, 389 మొత్తం రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ స్థానాలలో, నాలుగోవంతు - 93 స్థానాలు - అట్టిపెట్టారు. ఈ సంస్థా

‘ప్రతినిధులను’ ఎలా నియమిస్తారో నిఖరంగా చెప్పలేదు. సంస్థాన ప్రతినిధులు తమ ఇష్టంవచ్చే సంప్రతించవచ్చును. అంతేకాక తమ ఇష్టప్రకారం ప్రతినిధులను సభకు పంపించవచ్చును. భారతదేశంలోని సంస్థానాధిపతులు, వాస్తవంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం చేతికీలుబొమ్మలన్నది ప్రసిద్ధమైన సంగతి. మతాలపోటీ, నాలుగోపంతు సభ్యులు పరోక్షంగా బ్రిటిష్ వారి చేతిలో ఉండడం చూస్తే. రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ కార్యక్రమంలో ఇవెంతో ఆటంకాలుగా పరిణమిస్తాయి.

ఆఖరుమాట ఈ రాజ్యాంగసభ సర్వ స్వతంత్రం కాదు. బ్రిటిష్ ఆధిపత్యం, బ్రిటిష్ సేనల ఛాయలో ఈసభ కార్యక్రమం నడపవలసి ఉంటుంది. ఈ రాజ్యాంగసభ అధికారాలు. నిర్ణయాలు పరిమితమైనవి రెండు మతాలవారు మెజారిటీతో అనుమతిస్తే తప్ప. మత సమస్యలను ఈ సభ చర్చించరాదు. ఈ షరతు శాశ్వత ప్రతిష్ఠంభనకు కారణమవుతుందని స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. ఇక రాజ్యాంగశాసనం తయారు చెయ్యడంలోను ఈ సభ అధికారం పరిమితమే; ఎందుకంటే రాజ్యాంగ చట్ట నిర్మాణంలో అధికభాగం, ఆయా, గ్రూపులుగా విడిపోయిన ప్రతినిధులే గ్రూపు చట్టాలను. రాష్ట్రచట్టాలను తయారుచేయాలని ముందే బ్రిటిష్ ప్రణాళిక నిశ్చయించివేసింది. ఆఖరుకు రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ ఏదో రాజ్యాంగచట్టాన్ని తయారుచేస్తే, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం దానిని ఆమోదించవలసివుంటుంది. ఆ బ్రిటిష్ ఆమోదం రెండు షరతులపై ఆధారపడి ఉంది. ఆ షరతులను పూర్తిచేస్తేనే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఆమోదిస్తుందని ప్రణాళికలోనే వ్రాశారు.

ఇవన్నిటిని గమనించి పరిశీలిస్తే ఈ ‘ప్రజా పరిషత్తు’ అనేది కేవలం నేతిబీరకాయగా కనిపిస్తుంది. పూర్వం రాజ్యాంగచట్టం తయారు చేసేందుకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఏర్పరస్తూవచ్చిన, రౌండుటేబుల్ సమావేశాల నూతనస్వరూపమే కాని, ఈ రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ వేరుకాదు.

భారతదేశ విభజన

భారతదేశాన్ని బ్రిటిష్ ప్రణాళిక నాలుగు ప్రాంతాలుగా విభజిస్తున్నది. (1) హిందువులు అధికంగా ఉన్న ప్రాంతం, (2-3) ముస్లింలు అధికంగా ఉన్న ప్రాంతాలు రెండు, (4) సంస్థానాలు,

జాతీయ స్వయంనిర్ణయహక్కుతో ఈవిభజనకు ఏలాటిసామ్యమూ లేదు. ఇప్పటి రాష్ట్రాల సరిహద్దులు. భాషనుబట్టిగాని, జాతినిబట్టిగాని సంస్కృతినిబట్టిగాని ఏర్పరచినవికాదు. ఇంతకన్నా మరీ నిరంకుశంగా, కృత్రిమంగా సంస్థానాల సరిహద్దులు ఏర్పడ్డాయి. భారత దేశంలోని వివిధప్రాంత ప్రజలను ఎటుబడితే అటుగా ఈసంస్థానాలు చీల్చి వేస్తున్నవి. అంతేకాక, సంస్థానాలు ఉండేందుకు ఏలాంటి పునాదిలేదు. పీని ఉనికిని ఏవిధంగానూ ఎవరూ సమర్థించలేరు.

ఈవిభజనను బలవంతంగా, ప్రజాభిప్రాయాన్ని గమనించకుండా విధించారు. వాయువ్య ప్రాంతంలో, కాంగ్రెసుకు మెజారిటీ వచ్చిన సరిహద్దురాష్ట్రం. బలవంతపు గ్రూపింగుకు సమ్మతించలేదు. అయినా ఆ రాష్ట్రాన్ని 'బి గ్రూపు' లో బలవంతంగా చేర్చారు; ఇక ఆగ్నేయప్రాంతంలోని అస్సాం, ముస్లి మేతరులు అధికంగాఉన్న రాష్ట్రం. ఆ రాష్ట్రాన్ని సి గ్రూపులో చేర్చినందుకు అస్సాం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అసమ్మతితెలిపింది. కాని ఆరాష్ట్రాలకు విడిపోయేహక్కునివ్వలేదు. కేవలం కొత్తరాజ్యాంగ చట్టంఅమలుకు వచ్చింతర్వాతనే ఆరాష్ట్రాలు విడిపోవచ్చునని బ్రిటిష్ ప్రణాళిక విధిస్తున్నది.

ఈవిభజనవల్ల అఖిలభారత యూనియన్ దుర్బలంగా తయారయింది. భారతదేశాన్ని అభివృద్ధిపరచేందుకు తగిన అధికారాలు ఆయూనియన్ కులేవు. బ్రిటిష్ వారికి కీలకస్థానాలుగా పనికివచ్చే విదేశాంగ, రక్షణ, రవాణాశాఖలు మాత్రమే ఆయూనియన్ చేతిలో ఉంటాయి. భారతదేశం మొత్తంమీద ఆర్థిక ప్రణాళికలు వెయ్యడానిక్కాని, సంఘసంస్కరణకు అవసరమైన చట్టాలు చేయడానిక్కాని భారతయూనియనుకు అధికారం ఉండదు. ఇందువల్ల యావద్భారత దేశాన్ని అభ్యుదయవంతంగాచేసే ప్లానింగుకు పెద్ద ఆటంకం ఏర్పడింది. అభివృద్ధినిరోధకులకు అవకాశం కల్పింపబడింది. ఏరాష్ట్రాల గ్రూపుగాని. రాష్ట్రంగాని అభివృద్ధికరమైన సాంఘికచట్టాన్నో. కార్మిక చట్టాన్నో జేసినట్టయితే, పన్నులను జీవిత ప్రమాణాన్ని పెంచినట్టయితే. అంతకన్నా తక్కువ జీవిత ప్రమాణం పన్నులున్న ప్రాంతాలకు ముఖ్యంగా సంస్థానాలకు ధనవంతులు తమ పెట్టుబడిని చేరవేస్తారు. ఈధోరణి అప్పుడే కనిపిస్తున్నది. సంస్థానభాగాలలోనే నేడు ఎక్కువగా బ్రిటిష్ భారతీయ ధనవంతులు తమ పెట్టు

బడిని కేంద్రీకరిస్తున్నారు. కొత్త కొత్త వ్యాపారసంస్థలను స్థాపిస్తున్నారు. ఈమూడు భాగాలను రాజ్యాంగం (యునియన్, గ్రూపులు, రాష్ట్రాలు) వల్ల చాల అటంకాలకు కారణమవుతుంది. ఇది బహుశా ఆచరణసాధ్యంకాదు. అధికారం ముగ్గురికి పంచడంలో అసలా అధికారం ఎక్కడా కనిపించడం కష్టమవుతుంది.

భారతదేశమంతా ఒక్కటిగా ఉండి, బలిష్ఠంగా ఏర్పడకుండా జేసేందుకే ఇలా విభజించారు. బలిష్ఠంగా లేకుండా, పరస్పరం రాష్ట్రాలు గ్రూపులు తగాదా పడుతుంటే, ఆఖరు నిర్ణయం బ్రిటిష్ వారిదిగానే ఉండి పోతుంది. అందుకనే ఈ విభజన ఏర్పడింది.

సంస్థానాలను స్థిరపరచారు

భారతదేశవైశాల్యంలో మూడోవంతు సంస్థానాలున్నవి. మొత్తం భారతీయుల జనాభాలో నాలుగోవంతు ప్రజలు సంస్థానాలలో ఉన్నారు. ఈ సంస్థానాలన్నిటినీ, బ్రిటిషు ప్రణాళిక చెక్కుచెదరకుండా ఉంచుతున్నది. ఇది చాల ప్రజాసామ్య విరుద్ధమైన అంశం.

సంస్థానాలలో, బాధ్యతలేని నిరంకుశ ప్రభుత్వాలున్నవి. ఏ కొన్ని సంస్థానాలలోనో పేరుకు ప్రతినిధి సభలున్నవి. అందులో ఏకాధిమందో ప్రజలకు సంబంధించినవారు. అ సభలకున్న అధికారం చాలపరిమితం. ఆ నామకావన్న సభలుగూడ, సంస్థానాధిపతుల ఇష్టానిష్టాలమీదనే పూర్తిగా ఆదారపడతాయి. ఆచరణలో ఈసంస్థానాధిపతులు కేవలం బ్రిటిష్ కీలుబొమ్మలు. అక్కడ వాస్తవంగా పరిపాలించేది బ్రిటిషు రెసిడెంట్లు. ఆ రెసిడెంట్లు కేంద్రప్రభుత్వపు రాజకీయశాఖల అదుపాజ్ఞలకు లోబడి పనిచేస్తున్నారు. సంస్థానాలపక్షంగా పనిచేసే బ్రిటిషుప్రభుత్వ ప్రఖ్యాత ప్రచారకుడు ప్రొఫెసర్ రుష్ బ్రూక్ విలియమ్స్ 1930 లో ఇలా అన్నాడు.

“స్వదేశ సంస్థానాల అధిపతులు, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంపై ఎక్కువ భక్తిశ్రద్ధలతో ఉన్నారు. అందులో చాలామంది సంస్థానాధిపతుల అస్తిత్వమే, బ్రిటిష్ సేనమీద, చట్టంమీద ఆధారపడింది. 18 శాతాబ్ది చివరిభాగంలోను, 19 శతాబ్ది ఆరంభములోను, చాలా పోరాటాలు బయలుదేరాయి. ఆ రోజుల్లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం, ఆ సంస్థానాధిపతులకు సాయపడకనే ఉంటే - వారిలో చాలామంది

ఈ రోజు సంస్థానాధిపతులుగా ఉండడం సంభవించేదికాదు. అప్పుడు భారతదేశంలో ఏర్పడుతున్న అగాధాల్లో, తప్పక జరగదోయే రాజ్యాంగ సంస్కరణల్లోను, ఈ సంస్థానాధిపతుల రాజభిక్తి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి పెద్ద సహాయకారిగా పనిచేస్తుంది.

“భారతదేశంలో అంతటా ఏర్పడిన సంస్థానాలు, గొప్ప రక్షణ దుర్గాలుగా పనికి వస్తాయి. వివాదగ్రస్తమైన ప్రాంతంలో మిత్రదుర్గప్రేక్షిని ఏర్పరచుకున్నట్లుగా మనకు యిది పనికివస్తాయి. బలిష్ఠంగా రాజభిక్తిలో ఉన్న ఈ సంస్థానాలు దేశమంతటా ఉన్నందువల్ల, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా యావచ్ఛాత దేశం తిరుగుదాటు చేయడం సాధ్యంకాదు.” (ఈన్నింగ్ స్టాండర్డు మే 28, 1930 లో రుషబ్రూక్ విరియముస్ వ్యాసం ఇరను భారత సంస్థానాధిపతుల ప్రత్యేక సంస్థకు షాజీ దైరెక్టరు; రౌండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్సులో సంస్థానాధిపతుల ప్రతినిధి పర్గానికి సలహాదారు, 1925 వరకు భారత ప్రభుత్వానికి ప్రచురణశాఖా దైరెక్టర్.)

ఇలాంటి సంస్థానాలలో, ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ నిర్మాణం జరగాలని బ్రిటిష్ ప్రజాశిక్షలో ఏమూచనా చెయ్యలేదు. రాజ్యాంగనిర్మాణసభలోకి ప్రతినిధులను ఎలా పంపేది మూనియన్ లో చేరే అంశం అన్నీ సంస్థానాధిపతుల సంప్రదింపులకే పదలివేశారు.

సంస్థానాలజోలికే బ్రిటిష్ ప్రజాశిక్ష పోలేదు. పైగా భారతదేశంలో ఏ ప్రజాస్వామ్యపు ప్రభుత్వపద్ధతి వచ్చినా, సంస్థానాలపై ఆ ప్రభుత్వానికి సంబంధం ఉండకుండా చేశారు. సంస్థానాలు ఇంతవరకు కేంద్ర భారత ప్రభుత్వం అధికారానికి లోబడిఉండేవి. దానినే సాంస్కృతికాధికారం అనేవారు. కాని భారతదేశం స్వతంత్రమవుతూనే, ఈ సాంస్కృతికాధికారం రద్దవుచుందని బ్రిటిష్ రాయదారులు అప్పుడు ప్రకటించారు. అంటే అఖిల భారతమూనియన్ ప్రభుత్వానికి, సంస్థానాలపై ఏమాత్రం అధికారం ఉండదన్నమాట. ఈరోపుగా, భావినంబంధాలగూర్చి సంప్రదింపులు జరిపి ఒడంబడిక కుదరకపోలే, ఈ సంస్థానాలన్నీ స్వతంత్రరాజ్యాలయి పోతాయి. అంటే “భారతదేశంలో 560 ఆర్స్టర్లు” ఏర్పడతాయన్నమాట.

“భారతదేశంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ పంచమాంగవళం” అనబడే ఈ సంస్థానాధీశ్వరుల పాత్ర, బ్రిటిష్ ప్రణాళికలో కీలకంగా ఉంది. ప్రాంతాలను, మతాలను విడదీసి ఒకదానికొకటి పోటీగా తయారుచేసి భారత యూనియన్ ప్రభుత్వాన్ని దుర్బలపరచారు. ఇక సంస్థానాధిపతులు బ్రిటిష్ పలుకుబడిని ఉపయోగించేందుకు ప్రధాన కేంద్రంగా పనిచేస్తారు.

ధర్మిలో రాయబారులు తీవ్రంగా జరుగుతున్న సమయంలో కూడ, కాశ్మీరసంస్థానంలో జరిగిన దారుణ హింసాలాండవంటూస్తే, సంస్థానాధిపతులు నిరంకుశాధికారం అలాగే ఉంచడం ఎంత ముఖ్యమో చోదపడుతుంది. కాశ్మీరం భారతదేశ సంస్థానాలలో విభజమైంది. అందులో చైనాపక్షాల సరిహద్దుల్లోవుంది. గనక కీలకస్థానంగా ముఖ్యమైనది. కాశ్మీరంలో ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం ఏర్పడాలని, అమృతసర్ సంచి రద్దుచేయాలని ఆందోళన సాగించినందుకు, కాశ్మీర జాతీయమహాసభ నాయకుడు షేక్ అబ్దుల్లాను అరెస్టుచేశారు. (ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ, ఈ కాశ్మీర సంస్థానాన్ని సూరేండ్రక్రిందట ఇప్పటి డోగ్రారాజు కుటుంబానికి 1819 లక్షల పౌన్డ్లకు అమ్మివేసింది. ఆవిక్రయ పత్రాన్నే అమృతసర్ సంచి అంటారు) కాశ్మీరమంతటా మార్షల్ లా అమలుజరిపారు; ప్రజలను - ఒక మగపిల్ల అనే విచక్షణలేకుండా - కాల్చివేశారు. భారత జాతీయనాయకుడు పండిత నెహ్రూను అరెస్టుచేసి జైల్లో పడవేశారు. ఈ ఘటనలు ధర్మిలో బ్రిటిషురాయబారుల సంప్రతింపులు సాగుతున్న సమయంలోనే జరిగింది. ఇటువంటి ప్రధానచర్యలు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం వైస్రాయి అనుమతించేకుండా సంస్థానాధిపతులు తీసుకోలేరు. ధర్మిలో మృదుమధుర సంభాషణలు జరుపుతూ, మరొకవైపు కాశ్మీరంలో హింసాలాండ జరిపారు. గోముఖ బ్యాంకులు బయటపడినాయి.

ఆఖరు తీర్పు బ్రిటన్ దే

మత విభాగాలు, అభివృద్ధినిరోధకులకు స్థానమూగల చూపులేని నామకః ప్రజాపరిషత్తు ఎన్నో నియమాలకు దాటరాని షరతులకు లోబడి రాజ్యాంగ చట్టాన్ని తయారు చేస్తుంది. కాని ఆఖరులో తీర్పు చెప్పడం వినదేమో బ్రిటన్.

భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణసభ తయారుచేసిన రాజ్యాంగచట్టం

బ్రిటిష్ పార్లమెంటు ఆమోదిస్తేగాని చెల్లదు. అంతేకాక కొన్ని షరతులను విధిగా అనుసరిస్తేనే పార్లమెంటు అనుమతిస్తుందని ముందుగానే స్పష్టపరిచారు.

భారత ప్రజలకు భవిష్యత్తులో ఇవ్వబోయో స్వతంత్రానికి రెండు షరతులను బ్రిటిష్ రాయదారులు మే 25 చేసిన ప్రకటనలో విధించారు.

ఈరెండిటిలో “మైనారిటీల రక్షణకు తగిన సౌకర్యాలు చట్టంలో కల్పించాలి” అనేది మొదటి షరతు. ఈషరతుకు ఎంతైనా అర్థంతీయవచ్చు. ఈసాకులో భారతరాజ్యాంగచట్టం ఎలాఉందాలన్న విషయమై బ్రిటన్ ఎంతైనా జోక్యం తీసుకునేందుకు వీలుంటుంది.

రెండోషరతు “అధికారం భారతీయులకు మారడంవల్ల ఏర్పడే విషయాలను సరిపెట్టేందుకై బ్రిటిషు ప్రభుత్వంతో సంధిచేసుకొనేందుకు అంగీకరించాలి”.

ఈసంధిలో ఎలాంటి షరతులుంటాయో అధికారరీత్యా ఏమాత్రం సూచించలేదు. కాని అదేదో తెలీని బ్రిటిష్ ఇండియన్ సంధినిముందుగా అంగీకరించాలి అన్న “స్వతంత్రానికి” షరతు పెడుతున్నారు.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంలో భారతీయులు చేసుకోవాలనే సంధిలో, భారతదేశంలోఉన్న బ్రిటిషు పెట్టుబడికి రక్షణ ఉంటుంది. అంతేకాక అందులో బ్రిటిషుసేనలు భారతదేశంలో ఉండేందుక్కూడ అవకాశాలు కల్పించాలని బ్రిటిషు ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

సామ్రాజ్యతత్వం భారతదేశాన్ని వదలడంలేదు

వీటన్నిటివల్ల మనం కొన్ని నిర్ధారణలకు రాకతప్పదు.

బ్రిటిషు ప్రణాళిక, భారతదేశ స్వతంత్ర ప్రణాళికకాదు. విభజించి పాలించాలనే పాతప్రభుత్వ విధానమే ఇంకా కొనసాగుతుంది. భారత రాజకీయాల్లో వివిధ వర్గాలను ఒకదానిపై ఇంకొకటి పోటీగాపెట్టి నాటకమోడే పాతఎత్తుగడే ఇందులోనూఉంది. హిందువులను ముస్లింలకు పోటీగా, లీగుకు పోటీగా కాంగ్రెసును, అభివృద్ధినిరోధక ప్రధానశక్తిగా సంస్థానాధిపతులనుపెట్టి వాగ్దానరూపంగా మాత్రమేవున్న భారత స్వతంత్రాన్ని ఆచరణలో విధ్వంసంచేసి పాశ్చాత్యులకు ఈయెత్తులకు

పరమాదర్శం. అలాచేసి ఆఖరుఅధికారం బ్రిటిషు హస్తగతం చేసుకోవాలనే ఈప్రణాళిక ఉద్దేశ్యం.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యతత్వం పదపీత్యాగం చెయ్యలేదు. భారతీయులకు అధికారాన్ని అప్పగించనూలేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము తనకున్న చాణక్యనీతిని, కాలక్రమాగతమైన రాజనీయానుభవాన్ని బాగా ఉపయోగించుకుంది. అన్నిటికీ వీలుండేట్టుగా, అతిభారంగా ఇతరులను ఆధారపడేట్టుగా ఒక రాజనీయ యంత్రాన్ని తయారుచేసింది. దీనిద్వారా నామకః స్వతంత్రం ఇస్తున్నట్టై కనిపించినా, తెరవెనుకాల తన ప్రధాన ఆర్థిక సైనిక కీలక స్థానాలు నిల్పుకునేందుకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం తగిన అవకాశాలు కల్పించుకుంది.

బ్రిటిష్ రాయబారుల తియ్య రియ్యని ఇచ్చకపు మాటల వెనుక ఆర్థికసైనిక రంగాల్లో, వాస్తవంగా ఏమి జరుగుతున్నది మనం పరిశీలించామంటే, ఈ సంగతి మరింత స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.

ఆర్థిక ప్రణాళికలు

సామ్రాజ్య తత్వం భారతదేశాన్ని పదలుచున్నదా అనే అంశం పరిశీలించాలంటే, ఆర్థిక రంగాన్ని పరిశీలించడం అవసరం.

ఆర్థిక రంగంలో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య తత్వం భారతదేశాన్ని పెట్టి పెడుతున్నదా? ప్రశ్నకు సమాధానమివ్వాలంటే, ఇటీవల జరిగిన కొన్ని సంఘటనలు చాలా తోడ్పడతాయి.

భారతదేశంలో గొప్ప గుర్తవ్యాపారసంస్థ బిర్లా బ్రదర్స్ లిమిటెడ్ కంపెనీకి ఇంగ్లాండులోని సఫీల్డ్ వ్యాపారసంస్థకూ మధ్య, భారతదేశంలో మోటరుకార్లను ఉత్పత్తిచేసే విషయమై 1945 జూన్ లో ఒక ఒడంబడిక జరిగింది. పత్రికల వార్తలనుబట్టి, ఒక జాయింటు కంపెనీ పెట్టేందుకు ఆ ఒడంబడిక కుదిరిందని కంపెనీలో సఫీల్డ్ కు దాదాపు మూడోవంతు (25-30%) షేర్లుంటాయని తెలుస్తున్నది. ఆ మోటార్లను “భారతదేశంలో ఉత్పత్తి” ఏవిధంగా చేస్తారనేది ‘హిందూస్థాన్ 10’ అనే కొత్తకారు ఉత్పత్తితో బయటపడింది. ‘హిందూస్థాన్ 10’ ‘భారతదేశంలో తయారైందని మహా గొప్పగా చెబుతున్నారు. కాని ఆ కారులో భాగాలన్నీ మోరిస్ ముద్ర ఉన్నవే. ఆయాభాగాలను తెప్పించి

భారతదేశంలో కేవలం దిగింపడం మాత్రమే చేశారు. ఇలాగే, భారతదేశంలోని పెద్ద వ్యాపారసంస్థ తాతా కంపెనీకి బ్రిటిష్ రోకల్లా పెట్టగల వ్యాపారసంస్థ ఐ. సి. ఐ. కి. (ఇంపీరియల్ ఇమర్శల్ ఇండస్ట్రీస్) 1915 డిసెంబరులో ఒక బహుళపక్ష జరిగింది. ఇలాంటి వ్యాపారాలే ఎన్నో జరుగుతున్నవి.

ఈపక్షంలో ప్రభుత్వ సహాసముందో, లాట్టుపేదలు-పైసామీ కలకత్తా వాణిజ్యమండలిలో, 1915 డిసెంబరు 10వ రేదిన ఇచ్చిన ఉపన్యాసంలో తెలుస్తుంది. ఇలా పేదలు అన్నాడు.

“స్నేహాభావ్వుర వాతావరణంలో, బ్రిటిషు వ్యాపార సంస్థలూ భారతవ్యాపారసంస్థలూ సహకారంలో పనిచేస్తే, భారతదేశపారిశ్రామికాభివృద్ధి అతిత్వరగా, జయప్రవహంగా రాససాగ పీరియటుందిని నావృద్ధిచిహ్వాసం.”

ఇది కేవలం పరిస్థితి సహకారం ద్వారా చేసిన విజ్ఞప్తి అని అనుకోవచ్చు. మరింత స్పష్టంగా బ్రిటిషు పెట్టుబడిదారుల వాంఛలేమిదో ఎ. పి. హీల్ చెప్పాడు. ఈయన 1915 లో భారతదేశంలో సంచారం చేశాడు. రాయల్ సొసైటీకి హిల్ కార్యవర్తి. అయిన అన్నమాటలు:

“ఈపరిశ్రమాభివృద్ధి నందిని కేవలం ప్రేమదోసమే బ్రిటిషు పారిశ్రామికులు చేయవలసి భారతీయులు గ్రహించుకోవాలి. బ్రిటిషు పారిశ్రామికులు, దిగినంతభాగం లేకుండా, తమ పెట్టుబడిని, నిబంధనను ఉపయోగించి పరిశ్రమలు స్థాపిస్తామని భారతీయులు భావించరు అనుకుంటాను. భారతీయులు తమ పరిశ్రమలు పెంపొందించాలంటే, బ్రిటిషువారికి సహాసభాగం ఇవ్వాలి. వారికి సగం. బ్రిటిషు పెట్టుబడిదార్లకు సగం షేర్లనేది న్యాయమైన దేమే” (భారతజ్యోతి, ఏప్రిల్ 1, 1915)

భారతదేశంలో బ్రిటిష్ పెట్టుబడిదార్ల పత్రిక ‘కాపిటల్’ మరీ మోటుగా 1915 నవంబర్ 15 న ఇలా వాసింది.

“ఇప్పుడుగాని, ఇకముదటగాని, బ్రిటిష్ వ్యాపారులను, ఈదేశాన్ని వదిలిపోవాలనే ఉద్దేశ్యం లేదు.”

ఇందులో భారతదేశం పదిలివేస్తారనేందుకు ఏమాత్రం సూచన లేదు.

సైనిక ప్రణాళికలు

భారతదేశ విషయంలో, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదుల యుద్ధతంత్ర ప్రణాళికలు కూడా ముఖ్యమైనవే. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యతత్వం నేడనుసరిస్తున్న అంతర్జాతీయ విధానంలో భారతదేశం అతి ప్రధాన స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తుంది. ప్రస్తుతం బ్రిటిషు అధికారానికి పలుకుబడికీ కీలక స్థానాలుగా ఉన్న మధ్యప్రాచ్యానికి అగ్నేయాశియా దేశాలకు మధ్య భారతదేశం ముఖ్య సైనిక తంత్రస్థానంగా ఉంది. జాతీయవాదులు తీవ్రంగా ఆక్షేపిస్తున్నప్పటికీ భారత సైన్యాలను బర్మా, మలయా, ఇండోనేషియాలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వం ఉపయోగించింది. సోవియట్ యూనియన్ కు వ్యతిరేకంగా ఒక సంఘటనను ఏర్పరచాలనుకునే అభివృద్ధి నిరోధక విధానాన్ని బట్టి భారతదేశం చాలా ప్రధానం వహిస్తుంది. బ్రిటిషు రాయబార వర్గం ఢిల్లీలో రాయవారాలు సాగిస్తున్న రోజుల్లో, దొరికిన దారిసల్లా ఉపయోగించి అతి దుష్టమైన సోవియట్ వ్యతిరేక ప్రచారాన్ని భారతదేశానికి దిగుమతి చేశారు. ఇది గమనించదగిన విషయం. ఈ ప్రచారం జాతీయ పత్రికలు కొన్నిటిలో గూడా ప్రతిబింబించింది.

తాత్కాలిక దశలో బ్రిటిషు సేనలు భారతదేశాన్ని ఆక్రమించే ఉంటాయి. భారతదేశంలో స్వతంత్రం నెలకొల్పిన తర్వాత గూడా బ్రిటిషు సేనలు భారతదేశంలో ఉంటాయా అని బ్రిటిష్ రాయబారవర్గాన్ని ప్రశ్నించగా, వారిచ్చిన సమాధానమిది. “నూతన భారతదేశ ప్రభుత్వం అనుమతిమీద తప్ప బ్రిటిష్ సేనలు ఉండవు.”

బ్రిటిష్ సేనలను భారతదేశంలో ఉంచాలా, పంపించివేయాలా అనే భవిష్యత్తులో చేసే నిర్ణయాలకంటే, భారత సేనాభివృద్ధికి వేస్తున్న ప్రణాళికలు చాల ముఖ్యమైనవి. బ్రిటిష్ సేనాధిపత్యంకింద, భారత విమాన, నౌకా, సైనికదళాలను, బ్రిటిష్ సేనతో యుద్ధతంత్ర విషయాల్లో సహకారంచేసే ప్రాతిపదికపై అభివృద్ధిచేసేందుకు ప్రణాళికలు వేస్తున్నారు.

1947 ఏప్రిల్ 1 రోగా 'భారతసేన'ను 480,000 పెంచాలని అంచనా చేశారు. అందులో 8,800 మంది ఆఫీసర్లుంటారు. ఆ ఆఫీ

జులైలో 5.100 మంది బ్రిటిషు ఉద్యోగులుంటారు. ఢిల్లీ శాసనసభలో
పూర్వమొక తీర్మానం తెచ్చారు. బ్రిటిష్ జూనియర్ ఆఫీసర్లను కొత్తగా
భారత సేనలోకి తీసుకోరాదని, పదేళ్ళలోగా సేనంత్తటినీ భారతీయంగా
చేయాలని ఆ తీర్మానంలో ఉంది. ఆ తీర్మానాన్ని బ్రిటిషు అధికారులు ఎదిరించారు.
ఆ తీర్మానం ఓడిపోయింది. భారత స్వీసేనాని జనరల్ అచిన్లక్ మాట్లాడుతూ
సేనను భారతీయంచేసేందుకు ఏకాలపరిమితి నిర్ణయించేందుకు
తాను సిద్ధంగా లేనన్నాడు. సేన భారతీయంచేయడానికి పదేళ్ళు ఇంపై
ఏళ్ళు అంతరు ఎక్కువోకూడా పట్టవచ్చునన్నాడు.

ఈ విధానాన్ని సమర్థించుకొనేందుకు సుశిక్షితులయిన భారతీయులు
లేరు అని బ్రిటిషు ఆఫీసర్లు చెబుతుంటారు. కాని యుద్ధసమయంలో
లాత్కాలికంగా తీసుకున్న భారతీయ ఉద్యోగులను ఇళ్ళకు పంపించి
పేరారు. వారిలో శాశ్వతంగా సేనలో ఉండిపోతామని కోరినవారిలో
మూడోవంతును మాత్రమే తీసుకున్నారు. ఇండియన్ మిలిటరీ అకాడమీలో
శిక్షణపొందడానికి 1,236 గురు దళభాస్తులు పెట్టుకుంటే,
అందులో 126 మందిని మాత్రమే తీసుకున్నారు.

రాయల్ భారత వైమానికదళం బ్రిటిషు రాయల్ వైమానిక
దళంతో చేరి పనిచేస్తుందన్న ప్రాతిపదికమీదనే ప్రణాళిక తయారు
చేశారు. యుద్ధసమయంలో ఈ భారత వైమానికదళంలో పనిచేసిన
1,384 గురిలో 955 మంది శాశ్వతంగా పనిచేస్తామని కోరారు.
అందులో ఏప్రిల్ ఆఖరుదాకా 107 మందిని మాత్రమే వైమానికదళం
లోకి తీసుకున్నారు.

ఇటీవల తిరుగుబాటు రోజునుండీ, రాయల్ భారత నౌకాదళంలో
జాతీయ, అతివాద సానుభూతికలవారని అనుమానించిన ఆఫీసర్లనూ,
సైనికులను బర్తరఫ్ చేస్తున్నారు. పైగా 200 మంది బ్రిటిష్ కమీషన్డ్
ఆఫీసర్లను కొత్తగా తెస్తున్నారు.

ఇందుతోపాటు ప్రత్యక సేనలను, యుద్ధరంగ నిర్మాణాన్ని
సంస్థానాలలో అభివృద్ధిచేస్తూనే ఉన్నారు. యుద్ధసమయంలో పెంచిన
లక్షసైనికుల బలంకల సేనను, హైదరాబాదు సంస్థానం, యుద్ధం ముగి
సినా రంగించవేయడంలేదని ప్రకటించారు. బ్రిటిష్ వైమానికులలో పెద్ద
విమానదళాన్ని సవాసగర్ సంస్థానాధిపతి నిర్ణయించుకుంటున్నాడు.

మైసూరు సంస్థానంలోని బెంగుళూరులో, బ్రిటిషు వైమానికశాఖ కార్యాలయం పనిచేస్తోంది. సంస్థానభాగాల్లోఉన్న సికా, పెంపల్ అనేచోట్ల కొత్తరేవులను నిర్మిస్తున్నారు. (మైసూరుసంస్థానం కోరుతున్న) భట్కల్, (హైదరాబాదు సంస్థానంకోరుతున్న) విశాఖపట్టణంలోకూడ రేవులు నిర్మిస్తున్నారు.

ఈ కార్యక్రమాలూ, ఏర్పాట్లు చరచకా నడిచిపోతుండడం చూస్తే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదం భారతదేశాన్ని విడిచిపోతుందన్నట్లుగా కనిపించడంలేదు. నాచుమాత్రమైన స్వతంత్ర వాగ్దానంతోపాటు, భారతదేశంపై దృఢమైన నైనికాధికారం ఉంచుకొనేందుకు, యధాప్రకారం తమఅధికారం కొనసాగించేందుకు బ్రిటిషువారు పై ప్రణాళికను ఖచ్చితంగా అమలు జరుపుతున్నారు.

భారత స్వతంత్ర పోరాటం

భారత జాతీయవాదులందరు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని వాంఛిస్తున్నారు; ఏరూపంలో ఉన్నానరే బ్రిటిష్ పరిపాలనను తీవ్రంగా ద్వేషిస్తున్నారు.

బ్రిటిషురాయబారుల చాణక్యనీతి, భారతదేశంలోని విభేదాలను ఉపయోగించుకొనే ఎత్తుగడలూ, కొన్నాళ్ళవరకూ సాగవచ్చు' పరిస్థితిని అయోమయంచేసి నిజమైన స్వతంత్ర్యాన్ని ఆటంకపరచడంలో ఆ ఎత్తులు కొంతకాలం జయప్రదంకావచ్చు. కాని అవి చాలకాలం పనిచేయలేవు. ఈ ప్రణాళిక అమలుజరపడం సాధ్యపడదు. తాత్కాలికప్రభుత్వ నిర్మాణం గూర్చిన ప్రారంభ సంభాషణలు విఫలమై పోయాయి. ఆఖరుకు నియంతృత్వంలాంటి ఉద్యోగుల ప్రభుత్వాన్ని కేంద్రములో ఏర్పాటు చేయవలసివచ్చింది. ఇందులోనే భవిష్యత్తులో ఈ ప్రణాళిక విఫలం కాగలదన్న సూచనలు అప్పుడే కనిపించాయి.

ఇకమీద, భారతరాజకీయపక్షాల ప్రాతిపదికతో, తాత్కాలిక ప్రభుత్వం నిర్మించేందుకు ప్రయత్నం జరుగుతుంది. అలాంటిప్రభుత్వం ఏర్పడడంకూడ సాధ్యమేకావచ్చు. కాని అంతమాత్రంతో, అసలు బ్రిటిష్ ప్రణాళికలోనే అంతర్గతంగాఉన్న పరస్పరపైరుధ్యం తొలగి పోయిందనుకోవడానికి వీలేదు.

తాత్కాలికప్రభుత్వ విషయాల్లో ఒప్పుకోకపోయినప్పటికీ, కాంగ్రెస్ ముస్లింలీగుల రాజ్యాంగసభకు చెందిన ప్రణాళికను పూర్తిగా అంగీకరించాయని బ్రిటిష్ రాయవారులు ప్రకటిస్తున్నారు.

ఇవి సరికాదు, కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ జూన్ 26 న చేసిన తీర్మానంలో బ్రిటిష్ ప్రణాళికను అంగీకరించినట్లు ప్రకటించలేదు. బ్రిటిష్ ప్రణాళికలోని లోపాలను కాంగ్రెసు తీర్మానం ఎత్తిచూపెట్టింది. ఉత్తర స్వతంత్రమూ, భారత సాంఘికభివృద్ధి ఉపాదర్శమని, ఈ ఆదర్శాన్ని బ్రిటిష్ ప్రణాళిక పూర్తిచేయడంలేదని కాంగ్రెస్ తీర్మానం ప్రకటించింది. కాంగ్రెసు తీర్మానం బ్రిటిష్ ప్రణాళికను అంగీకరించినట్లు ప్రకటించలేదు. “స్వతంత్ర, సంయుక్త, ప్రజాస్వామిక రాజ్యాంగ చట్టం తయారుచేసేందుకు, రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభలో పాల్గొనేందుకు” మాత్రమే నిర్ణయించింది. న్యాయ వాదులు కూడా అంగీకరించిన తమ వ్యాఖ్యానాలను అనుసరించే, రాజ్యాంగ సభలో ప్రవేశిస్తున్నామని కాంగ్రెసు నాయకులు స్పష్టపరచారు. బ్రిటిష్ ప్రణాళికలో ప్రధానంగా ఉన్న, బలవంతపు రాష్ట్ర వర్గీకరణను (గూపింగును) అంగీకరించము అని కాంగ్రెసు నాయకులు స్పష్టంగా చెప్పారు. కాబట్టి పోరాటం కొత్త రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభలో ప్రవేశించింది. రాజ్యాంగ సభ చట్టబద్ధ పోరాటానికి సూచన రంగంగా మారిపోయింది.

ముస్లింలీగు, పాకిస్తాన్ పోరాటాన్ని కొనసాగించేందుకే రాజ్యాంగ సభలో రాము ప్రవేశిస్తున్నట్లు స్పష్టీకరించారు. బ్రిటిష్ ప్రణాళిక “పాకిస్తాన్ కు పునాదిని, ఆస్కారాన్ని కల్పిస్తున్న”దని లీగు ఉద్ఘాటించింది; “సంపూర్ణ స్వతంత్ర పాకిస్తాన్ సాఫల్యం తమ ఆచంచల లక్ష్యమని ప్రకటించింది.

కాబట్టి వివాదాలు రేవలం రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభకు మార్పుచేయ బద్దాయి గాని పరిష్కరింపబడలేదు. ప్రణాళిక కార్యక్రమంలో ప్రతి దిశలోను తప్పక ప్రతిష్టంభన ఏర్పడుతుంది. తాత్కాలిక ప్రభుత్వ నిర్మాణ పై ఛల్యం అందుకు ప్రభుత్వ సూచన మాత్రమే.

బ్రిటిష్ రాయవార భరితం గూర్చి భారతీయులు అప్పుడే చాల నిరాశపడినారు. బ్రిటిష్ రాయవారంగూర్చి ఆశను ఎంతో లాభం చేశారు ఘోరమైన ప్రభుత్వం దొరికినందున గాంధీజీ ప్రకటిస్తున్నాడు. కాని, సంప్ర

లింపుల అఖరుదశలో ఇచ్చిన యే అఖరుసందేశంలో గాంధీజీ ఇలా ప్రకటించాడు, “పూర్వం వెలుతురు కనిపించినచోటనే, నా కిప్పుడు చీకటి కనిపిస్తోంది.” భారతదేశంలోని సామాన్య ప్రజల చీవ నిస్పృహను, గాంధీజీ ప్రకటనలో వెల్లడిస్తున్నాడు. ఏడాద్యంతరం భారతదేశనాయకుడు చూడ బ్రిటిష్ ప్రజాశక్తి, భారతదేశ స్వతంత్ర ప్రజాశక్తి అని చెప్పడం లేదు; ఆ ప్రజాశక్తి అంగీకరించాలని వాదించేవారుచూడ, ఇంకొకమార్గం లేదని మాత్రమే దీనిని అంగీకరించాలంటున్నారు.

ఇప్పుడో, ఇంకొన్నాళ్ళకో, భారత స్వతంత్ర పోరాటం తిరిగి ప్రారంభమవుతుంది. అది విజయవంతంగా కొనసాగుతుంది.

మనమేం చెయ్యాలి

ఇలాంటి పరిస్థితిలో, బ్రిటన్ లో మనం చేయవలసిన కర్తవ్యం కొంత ఉన్నది.

బ్రిటిష్ ప్రజాశక్తి భారతదేశానికి స్వతంత్రం ఇచ్చివేసినది యేం కిష్టం పచ్చిన రాజ్యాంగ చట్టాన్ని నిర్మించుకొనేందుకు భారత ప్రజలకు స్వేచ్ఛనిచ్చిందని, అధికారులు ప్రచారం చేస్తున్నారు. పత్రికలు చూడ అలాగే వ్యాఖ్యానిస్తున్నవి. భారతదేశంలోని వాస్తవ పరిస్థితి, బ్రిటిష్ ప్రజలు చాలాకొద్దిగా గ్రహించుకొంటున్నారు. బ్రిటిష్ రాయబారి ఫిరంగుగార్చి భారతీయులను నిస్పృహచేస్తానో, ఎంత క్రోధోద్ధీకరించుచున్నారో బ్రిటిష్ ప్రజలు ఏమాత్రం గ్రహించుకోలేదు.

రెండు దేశాల భావిమైత్రికి, భారతదేశ వాస్తవ స్థితిని, బ్రిటిష్ ప్రజలు అర్థంచేసుకోవడం చాలా ముఖ్యమైన అంశం. భారతదేశం నిజమైన స్వతంత్రాన్ని పొందాలనే బ్రిటిష్ ప్రజల్లో అధిక సంఖ్యాపాలు ఆపేక్షిస్తున్నారు : అటువంటి విధానాన్ని అనుసరిస్తానని బ్రిటిష్ లేబరు ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేసింది. ఈ విధానాన్ని కొనసాగించేందుకు యిది చర్యలు మనం తీసుకోవడం అవసరం.

ఇందుకోసం, బ్రిటిష్ ప్రజాశక్తిలోని లోపాలను వెంటనే సరిదిద్దమని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాన్ని మనం కోరాలి. ముఖ్యంగా ఈ క్రింది కార్యక్రమం అవలంబించమని బ్రిటిష్ ప్రజలు ప్రభుత్వాన్ని అడగాలి.

1. ప్రప్రథమంగా భారతదేశ స్వతంత్రతాన్ని గుర్తిస్తూ ఒక ప్రకటన చెయ్యాలి. అధికారం ఎలా మార్చాలను వివరాలన్నింటినీ గూర్చి ప్రైవేట్ తర్వాతనే సంప్రదించాలి.

2. ఇప్పుడున్న భారతదేశంలోని రాష్ట్ర సరిహద్దులను మార్చి ఏకభాష, ఏకసంస్కృతి అనే ప్రాతిపదికమీద రాష్ట్రాలను ఏర్పరిచాలి. ప్రజాస్వామ్య పద్ధతి ప్రకారం, భారతదేశంలో వయాజన ఓపింగుహక్కు నివ్వాలి. అప్రకారం ప్రజాపరిషత్తును ఎన్నుకొనేందుకు వీలుకల్పించాలి. అలా భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పరచడంవల్ల, అలా నిర్మితమైన ఏరాష్ట్ర మైనాకోరితే, స్వయం నిర్ణయహక్కును ఉపయోగించుకొనేందుకు వీలుకల్పించాలి.

3. భారతనాయకులతో ఏర్పరచబడిన తార్కాలిక జాతీయ ప్రభుత్వానికి అధికారం అప్పగించివెయ్యాలి. కాంగ్రెస్ లీగులకు సమాధానం కుదిరితే కాంగ్రెస్ లీగు కలిసి ఆ తార్కాలిక ప్రభుత్వం ఏర్పరుస్తాయి. లేకపోతే ప్రధాన రాజకీయపక్షమైన కాంగ్రెస్ తార్కాలిక జాతీయ ప్రభుత్వం ఏర్పరచాలి. అలాంటి ప్రభుత్వం భారత పరిస్థితులను చూచుకొంటుంది. స్వతంత్ర ప్రజాపరిషత్తు భావిభారతదేశ రాజ్యాంగాన్ని ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించే వరకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు కొనసాగిస్తుంది.

భారతదేశ స్వతంత్ర ప్రాతిపదికపై అలాంటి పరిష్కారం జరగడం నలభై కోట్ల భారతీయుల సుఖ సౌభాగ్యాలకే కాక, ప్రపంచశాంతికి ప్రపంచ ప్రజాస్వామ్యరక్షణకు అత్యవసరమని మనం గుర్తించాలి. అధికారం చలాయిస్తూ భారతదేశాన్ని బ్రిటన్ పీడిస్తూండడం మూలాస ఏ కొందరికి మాత్రమే లాభాలు వచ్చాయిగాని, రెండుదేశాల ప్రజలూ విపరీతమైన నష్టం కష్టం కలిగింది. ఇలాంటి సంబంధానికి స్వ స్వీచెప్పాలి. బ్రిటిష్ భారతదేశప్రజలు స్వేచ్ఛా సమానతలపై సహకారం చేసుకొనేందుకు కొత్త ప్రాతిపదికను ఏర్పరిచాలి. అలాంటి పరస్పర ప్రజాసహకారం రెండుదేశాలకు శాశ్వతంగా లాభదాయకం కాగలదు.

చంద్రవంశీ

“బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదాన్ని
అందరూ కలసి హతమార్చాలి”

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ కేంద్ర కమిటీ తీర్మానం.

—ఇందులో మన అంతిమ స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి
కమ్యూనిస్టుల పంథా వివరించబడింది.

—ఉట్టి మాటలతో, ఉట్టి ఒత్తిడితో, బ్రిటిషు
సామ్రాజ్యవాదం మన దేశాన్ని విడిచిపోదు. దీనికి
పోరాటం ఒకే ఒక మార్గం. ఇంకో మార్గంలేదు.

—పోరాటం అందరినీ ఐక్యపరుస్తుంది. పోరాటం
స్వాతంత్ర్యానికి ఉన్న అడ్డంకుల్ని తుడిచి పెడుతుంది.
పోరాటం సామ్రాజ్యవాదాన్ని నాశనం చేస్తుంది.

—ఈ పోరాటానికి

కాంగ్రెసు, లీగు, కమ్యూనిస్టు

ప్రతి భారతీయుని, ప్రతి దేశభక్తుని

కర్తవ్యం ఏమిటి ?

వెల : 0-4-0

ప్రజాశక్తిప్రచురణాలయం, బెజవాడ

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA119B132
పుస్తకం పేరు	విభజించిపాలించువిధానంలో మాతనాధ్యాయం
తారీఖు	28/10/24
ముందు అట్ట	Yes
వెనుక అట్ట	Yes
మొత్తం పేజీలు	49
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	CI BCI
లేని పేజీలు	1, 2
తయారు చేసినవది	APsar
పేజీలు విడదీసినవది	APsar
స్కాన్ చేసినవది	Hasanma
పరీక్ష చేసినవది	DAVEED
పేజీలు పరిచూసినవది	
బైండింగు చేసినవది	
ప్యాకింగు చేసినవది	
పరిస్థితి	good